

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO X. — STEV. 169
FEBRUAR 1942

LA VIDA ESPIRITUAL

AÑO X. — NUM. 169
FEBRERO 1942

8. febr. se bo izvršila slovesna blagoslovitev spomenika rajnemu g. Kastellicu v Puente del Inca.

Tamkaj čaka poslednjega dne in vstajenja rajni naš gospod Jože.

Hotelski mizar v Puente del Inca je na njegovem grobu postavil skromen križ. Sedaj pa že čaka blagoslova krasen spomenik zgrajen po načrtu g. arhitekta Sulčiča.

Spodnja slika predstavlja bližnjo in daljno okolico Mendoze.

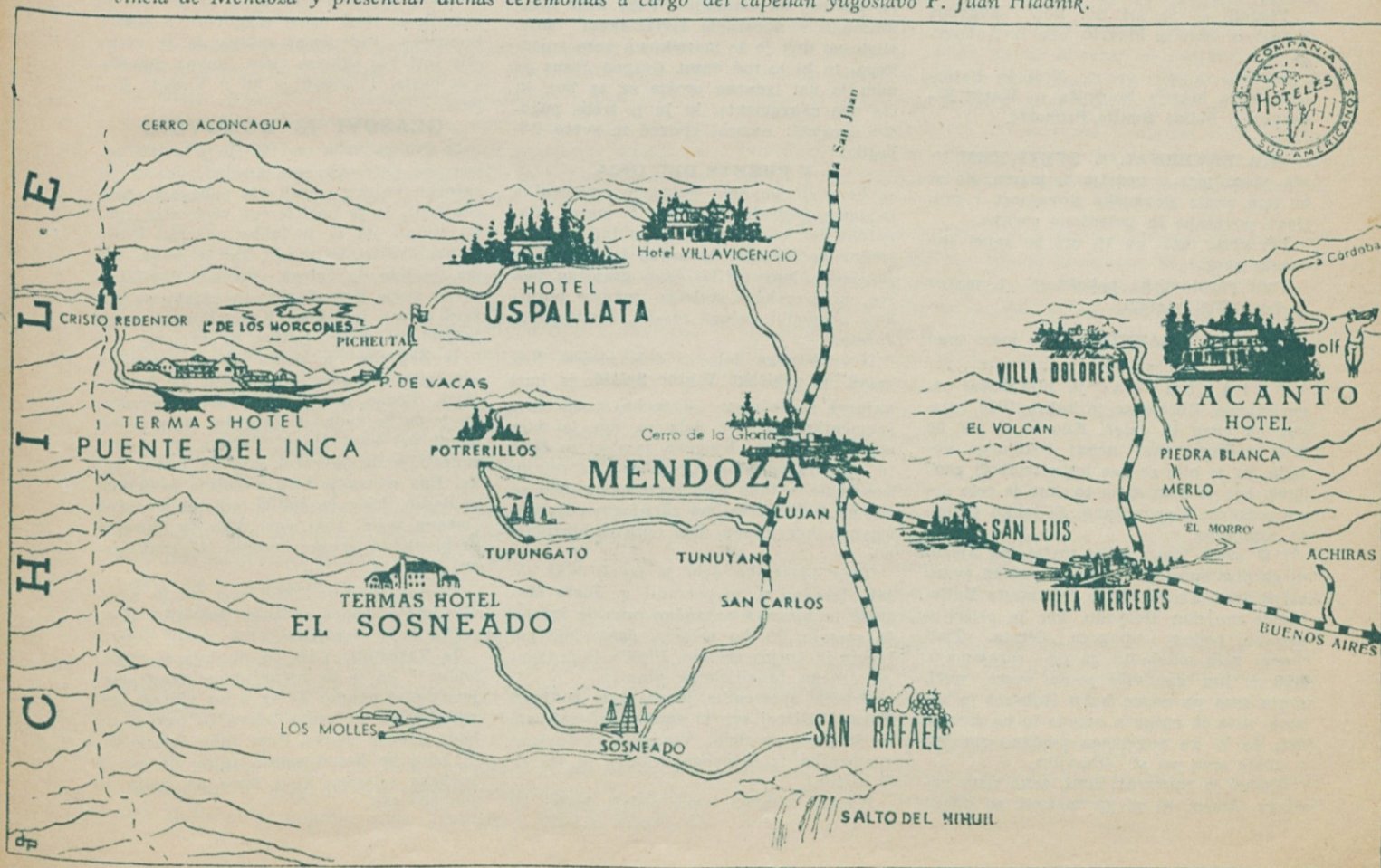
EL P. JUAN HLADNIK.

capellán yugoslavo se ausentará de Buenos Aires el 1º de Febrero, regresando el 15 del mismo mes, para visitar la Colectividad Yugoslava en Mendoza y Chile y para efectuar la bendición del monumento del P. José Kastelic en Puente del Inca.

En Puente del Inca tendrá lugar el 8. de Febrero un acto en memoria del Padre José Kastelic, fundador de nuestra Revista.

La Colectividad yugoslava hizo levantar un hermoso monumento sobre la tumba de su querido capellán, que perdió la vida en las laderas del Aconcagua hace dos años, cuando, con el entusiasmo de un gran alpinista, quiso plantar la Cruz sobre la cima más alta de la Argentina y de las Américas.

Con el motiva de dicho acto organizará la Agencia E.V.E.S., Tucumán 702 (U. T. 31-1870), con el apoyo de la Colectividad Yugoslava y del Club Alpinista de Mendoza, una excursión para visitar los puntos principales de la provincia de Mendoza y presenciar dichas ceremonias a cargo del capellán yugoslavo P. Juan Hladnik.

CERKVENI VESTNIK

1. febr. Maša na Paternalu za Franca Spacapan.

Molitve se ne vrše.

8. febr. Maša za rajnega č. g. Jožeta Kastelica v PUENTE DEL INCA in blagoslov njegovega spomenika.

15. febr. Maša na Paternalu za Antona in Kat. Batič.

Molitve na Avellanedi.

22. febr. Maša na Avellanedi.

Molitve na Paternalu.

1. marca. Maša pri sv. Neži na Paternalu (Avalos 250) za Franca Pečenko.

Molitve tudi pri sv. Neži in nato zborovanje v šoli.

PUST IN POST

Pepelnična središča bo 18. febr. Je zapovedan strogi post. Postna postava je sledeča: Strogi post je: na pepelnico in vse petke v postu. Samo post (meso se sme jesti, a si je treba v jedi pritrngati) vse postne srede, veliki četrtek in kvaterni petek v adventu. Samo post od mesa: v gilijski k božiču, binkoštim, sv. Petru, in Vnebovzetju.

Drugega posta ni v tej deželi. Pazite torej, da boste vsaj tega izpolnili.

Poročili so se pri Sv. Rozi Bogomir Stanič in Marija Mavrič, oba iz Anhovega.

Krščeni so bili: pri sv. Neži na Paternalu Vera Marija Markuža in Karlo Rikardo ter Mario Emilio Primožič.

NA PATERNALU K SVETI NEŽI

ste povabljeni v nedeljo 1. marca, ko se bo tam vršila slovenska slovesnost v proslavo povečane in polepšane cerkve.

Pri sveti maši ob 10 uri bo zapel slovenski zbor.

Tudi popoldanska pobožnost 1. marca se bo vršila istotam.

BOŽIČNE PRAZNIKE smo prav lepo slavili.

Polnočnica je bila nekaj neverjetnega. Zbralo se je kakih 1000 rojakov cd blizu in daleč. Kdo bi si pač ne želel doživeti vsaj nekaj božičnega veselja, ki je bilo za nas letos tembolj ganljivo, ker je nam dano to, kar je celo doma rojakom prepovedano, da lahko po naše zapojemo.

"V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli", tako je potožil evangelist sveti Janez. Niso dali mesta Betlehemci svojem Gospodu, ker je prišel v skromni podobi ubogega deteta. Tudi mnogi naši sodobniki ga ne sprejemajo. Pač se jim lepa vidi pesem svete noči, svoja srca pa zapro božji ljubezni in nimajo ušes za njegove besede in ne srca in ust, da bi ga ponižnega ponižno sprejeli v svoje srce pri sv. Obhajilu.

Zguba je njihova! Tisti, tako nam pove sv. Janez, ki so ga sprejeli, so dobili

"LA VIDA ESPIRITUAL"

es una revista mensual de la Colectividad Eslovena.

Para satisfacer también a los que no conocen el esloveno, publica algunas páginas en castellano.

Invitamos a los simpatizantes que también se suscriban y consigan suscritores y avisos para contribuir al seguro sostenimiento de esta revista. El abono es solo de 2 \$ anuales.

EL DIRECTOR de la Revista es el capellán de la Colectividad, Pbro. Juan Hladnik, residente en la Par. Santa Rosa de Lima, Pasco 431. Telef.: 48-3361 y 0095.

ADMINISTRACION: Paz Soldán 4924. Tel. 59-6413.

pravico božjih otrok.

Kaj pač čaka posvetnjaka, ki je svoje srce zaprl tolažbi svete vere in njenim obljubam? Žalosten konec ga čaka! Njim pa, ki danes prav tako, kot so pastirci v sveti noči pohiteli k jasicam, z ljubeznijo sprejemajo božje oznanilo in ponižno ostanejo zvesti svetim resnicam, katere so od matere dobili, je zagotovljena božja tolažba v časih bridkosti, božja pomoč v času potrebe in večna sreča kot plačilo za zvesto ljubezen in vero.

S temi mislimi smo praznovali sveto noč in sveti dan.

Na Avellanedi je bila sveta maša ob 10 uri. Zelo lepo so zapeli. Kar 3 maše so bile zaporedoma v treh svetih božičnih dneh in so bile lepo obiskane.

Tudi vdeležba pri božji mizi je bila letos znatno večja tako na Paternalu kakor na Avellanedi.

Na Paternalu je bila posebno lepa slovesnost skupnega svetega obhajila pred Božičem, pri kateri so nam posebno veselje napravili tudi pevci s svojo prelepo pesmijo.

Spet pa opozarjam vse rojake: Nikar ne pustite, da ostanejo Vaše duše brezbrambne v nevarnem življenjskem boju. Hudobni duh je že marsikomu vero izpodkopal in bi jo rad vseni. Gospod Jezus pa nam je dal izdatno orožje za ta boj, ki sta oba zakramenta, ki ju je treba pogosto sprejeti: namreč spoved in sveto Obhajilo.

V PUENTE DEL INCA

se bo vršil slovesen blagoslov spomenika rajnemu gospodu Kastelcu 8. marca. Dopoldne bo sveta maša, popoldne pa blagoslov spomenika, ki sedaj že stoji. Objavljamo danes sliko črne granitne plošče, ki bo skozi stoletja znanila potnikom o zgodbi našega rojaka, častitega g. Jožeta.

Neverjetnega dela je dala plošča. Naš rojak g. arhitekt Viktor Sulčič je imel najprej nadležnega opravka z načrtom spomenika; še več dela pa mu je dala ureditev napisu. Njegova zamisel so črke in njih razporedba. Ob enem ko rojaku častitamo k tako lepo izvršenemu delu se mu pa tudi zahvalimo za njegovo ljubeznivost, ker je vse delo opravil brezplačno.

Tudi klesarsko delo je izvršil naš rojak. Izredno se je potrudil g. Justo Marušič in njegova natančna roka je izdelala spomin, ki bo ostal v čast našemu imenu in trajen spomin. Plošča je iz trdega črnega brazilskega granita.

Gradbo spomenika je prevzelo podjetje Forn. Tudi tej tvrdki smo dolžni zahvalo in še prav posebno. Vsa dela postavitve spomenika iz delanega granita so izvršili zastoj.

Končni obračun bomo podali, kadar bo

V VEDNOST ROJAKOM V MENDOZI

G. kaplan Hladnik bo obiskal po možnosti rojake v Rio Cuarto, San Rafael in v Mendoza.

9. febr. odpotuje iz Puente del Inca v Čile in se bo oglasil v Santiago, Talca in v Concepción.

Vrne se 15. febr. ko bo maša na Paternalu, molitve pa na Avellanedi.

vse izvršeno. Vemo pa že sedaj z gotovostjo, da bo iz nabranega sklada nekaj preostalo za druge velike namene.

SMRT JE KOSILA

† V bolnici Muñiz je zaključil svojega trnjevega življenja pot Elija Doberdrug iz vasi Kroglice, obč. Prečna pri Novem mestu.

Bil je žrtev tujine, kjer se ni znal obrniti, niti svojega življenja prav urediti. Poleg tega je pa bila pijača preveč poceni. Brez redne prehrane, brez stalnega dela, brez skrbi za svoje razbito življenje je taval iz dela v delo, dokler ga ni našla smrt prezgodaj izčrpanega. Bil je samec. Rojaki so zvedeli za njegovo smrt, ko je bil že na čakariti.

† Anton Bolte iz Domžal je bil druga smrtna žrtev, ki ga je smrt srečala v Črni dobi, kjer je delal v kamnolomu. Doma je bil oženjen. Morda je bila žena res kake graje vredna, toda pohvale tudi on ni zaslužil, ker je na dom kaj malo mislil in v tujini živel le za svojo zabavo. Izčrpale so se njegove sile, kakor je odredil večni sodnik vsakemu nerednemu življenju in ko je uvidel svojo onemoglost, si je življenje končal sam.

† Utonil je Stanko Rijavec v Olivosu, doma iz Ravni pri Grgarju. Nekateri pa sodijo, da se je izvršil zločin. Fant je bil v Ameriki šele malo let. Bil je veselega značaja, zaveden Slovenec, ki je marsikaterikrat imel ostre razgovore z nekim tovarišem, radi česar sodijo, da je vtegnilo biti kaj takega vmes. Tukaj zapuščena dva brata. Pokopan je bil v Vicente Lopez.

GLASOVI IZ DOMOVINE

Iz črnega vrha nad Idrijo je prišlo pismo, iz katerega smo zvedeli, da so ob začetku vojske morali vsi pobegniti. Srečen tisti, ki je imel lastne vozove in vozno živino, da si je lahko odpeljal svoje stvari s seboj, kajti vse, kar je ostalo doma, je bilo do golega vničeno. Vojaščina je po svoje gospodarila, in vojaki so požgali vrata in okna. Krompirja za seme je bilo zelo malo; Letina je skromna.

Iz Zagreba je prišlo pismo, pisano v septembru. Poroča o položaju na štajerskem. Pismo je pisal brat sestrí, Poroča, da je on še vedno v Zagrebu, kjer je bil agent pri kavi Haag. Tvrdira je morala zapreti, a on je začel sam na lastno roko. Ena sestra je bila z možem pregnana v Bosno, kjer je dobila prazno posestvo (menda v eni tisti vasi, kjer je bilo vse prebivalstvo srbske narodnosti iztrebljeno).

Pristavi pismo: "Živi smo vsi in zdravi tudi, s čemer se more pohvaliti prav redko kaka družina.

Iz Varaždina (Zdi se, da tam ni "Sloboodne", ali je pa njena oblast tako omejena) piše nekdo: Že ob 4 uri zjutraj stojijo Nemci na pragu hleva in čakajo da bodo odnesli mleko. Prav tako čakajo tudi kdaj bo kokoš znesla jajce, da ga že gorkega odneso. Tudi buče na polju so jim porezali.

BESEDE OČETOVE

Neuredni in uporni otroci ne poslušajo radi besed svojih "starih", češ da oni ne razumejo novega časa. Oče in mati sta jim premalo napredna. Njim, otrokom modernega veka, prija nova modrost, tista, ki prijetno zveni njihovim ušesom, ki sprošča vajeti njihovi izprijenosti...

Seveda mislijo tako le uporni in neuvidevni otroci, premalo razumni, da bi znali ločiti med izpridenimi željami in trezno prevdarnostjo; ki so nasedli lažni modriji razbrdanosti, katera obeta srečo uživanju, taji pa in si oči zatiska pred neizbežnimi posledicami nesrečnega koraka izgubljenega sina, ki često sprevidi svojo zablodo šele tedaj, ko je vse zamujeno.

Kakor skrbni oče in ljubeča mati najdeta često gluha ušesa za svoje dobrohotne nauke in opomine, tako se godi tudi očetu vsega krščanstva, papežu in poglavarju svete Cerkve, ki pridiga gluhim ušesom.

Spet letos je spregovoril, kakor je navada vsako leto za Božič. V tem usodnem času je njegova beseda tembolj pomembna, ker je beseda očetova otrokom, ki se koljejo v medsebojnem sovraštvu.

Če je kdo, kateri more spregovoriti modro besedo, potem je to pač poglavar Cerkve božje, katerega vodi sveti Duh. Zato je prav, da tudi mi prisluhnemo njegovi besedi.

Po uvodnih besedah nadaljuje: "Zvezda, ki je osvetljila božje jaslice, blišči še nadalje z obnovljenim svitom in kljub razporu med narodi in viharjem v človeštvu, ta zvezda ne bo obledela, ker je prižgana za vse veke. Njen sij pa nam znani, da naj nikar ne zdvajamo, ker nam vliva žarke vere in upanja v končno zmago Zveličarja, ki nas bo napolnil z mirom, srečo in blaženostjo, če smo sprejeli Njegovo roko, s katero nas dviga v nadnaravni red milosti in božjega otroštva.

V groznih časih živimo..... Zares, ljubljeni otroci, če bi naša misel ne segla čez meje naših čutov, bi bilo težko najti tolažbe. Toda božični zvonovi nam oznanjajo osrečujočo novico.

V sredo brezmejnega gorja pada žarek tolažilnega upanja: "Mirovni kralj se je razodel" nam poje sveta pesem, med tem ko mrjejo milijoni src v brezmejni bridkosti; v vsej grozoti, katero trpe, je občudovanja vredna moč njihovih src, ki branijo svojo grudo; v razvalinah se kadijo razrušena mesta; ranjenci ječe; ustvarjajoče sile pa pustošijo in kopljejo tudi sebi razdejanje... Brezupna pot je to, ki ne vodi v srečno bodočnost.

"Odprite vrata socijalnemu in političnemu blagostanju, pa boste videli, da se bo izravnilo med hudim in dobrim in bo izginila zmeda".

Kršćanstvo, ki izhaja od Boga, ni odreklo v svoji nalogi; pač pa se je človeštvo obrnilo proti pravemu krščanstvu in božji veri. Ljudje so si ustvarili "novo krščanstvo" po svoji želji — malika, ki nikogar ne iztrga iz grešnih vezi in strastnih nagonov; ki ne obrzda pohlepa po bogastvu. Nova vera brez duše, duše brez vere, so potvorba Kristusove vere in daleč od njegovega duha.

Poglejmo v korenine zla. Brez dvoma je mnogo tistih, ki se prizadevajo iskreno za pravo ureditev, ki spoštujejo pravice cerkve, svetost družine in blagodat prave vzgoje, ki ustvarjajo blagostanje med stanov.

Toda ni mogoče prezreti razkroj družbe in zanikanje velikih resnic, ki morejo dati merilo za ureditev življenja. Mnogi narodi so zapadli verski otopelosti, ki je stvorila neprodušno skorjo okrog duš, nedostopnih za nauke vere, v dušah pa praznino, ki je ne more izpolniti nikaka narodna mitologija.

V politiki vlada nebrzdano nasilstvo, ki ne pozna nobenih meja. V gospodarstvu vladajo velepodjetja. V socijalnem življenju se kopičijo silne množice v velikih mestih, v

katerih izgubljajo poedinci srce za svoje sotrpine in smisel za duhovne vrednote. Človek vidi samo sebe; druge gleda le kot žrtve svoje sebičnosti.... Človeško dostojanstvo in osebnost, pravice in potrebe, ljubezen in medsebojna pomoč, so samo še besede. Zasebna last je postala sredstvo izkoriščanja. Socijalne družbe so postale orožje v rokah voditeljev v doseg njihovih osebnih ciljev. V nekaterih deželah je brezbožnost ali protikršćanski duh pobožene države poedince uklenil tako nasilno v svoje orjaške lovke, da je državljani ob vsako prostost ne le v javnem temveč tudi v zasebnem življenju.

VOJNA KATASTROFA

je postala v takih okolištinah neizbežna, ker samo duh krščanske ljubezni in upanja more izravnati razdore med poedinci in narodi, kakor more prav delati le stroj, ki je v popolnem skladu z načrtom inženirja, ki ga je iznašel. Vojska prinese samo razdejanje in grozote.

Nikakor nočemo obsojati tehnični napredek našega veka. Božji dar je, kakor zlato žito plodnega polja. Rudna bogastva in gonilne sile iz srca zemlje so dar očetovske roke božje.

Sveta cerkev je v vseh vekih bila prva v pospeševanju napredka in izobrazbe med narodi. Dala je človeštvu največje učenjake. Tudi se je borila za pravo svobodo, dar božji človeku, da more storiti dobro ali hudo in s tem izkazati svojo plemenitost ali hudobijo. Iz te hudobije pa sledi tudi razdiralno delo človeških iznajdb. Vpričo grozotne nesreče, ki bremeni nad človeštvom, ni drugega izhoda kot ta, da se narodi povrnejo na podnožje oltarja, koder so nekdanji rodovi zajemali moč za lepo življenje in moralno obnovo. Treba je v tem duhu zbrati moči in strniti vse narode v skupen velikodušen sklep za složno sodelovanje.

NOVI RED.

Bodoči red potrebuje za svojo stalnost sodelovanje vseh krščanskih narodov. V spolnjevanju svete dolžnosti, ki nam pristoja, izražamo na ta sveti večer upanje v mir med narodi. Ob enem pa svarimo z apostolsko oblastjo pred nevarnostjo, ki grozi iz nasilnega miru. Novi red mora izpolniti pravične želje vseh narodov, da bo zagotovil mirno bodočnost.

Ta novi red pa bo moral temeljiti v postavi, ki jo je Stvarnik zapisal v globine človeškega srca. Samo ta pot more voditi do izmirjenja in rešiti pred popolnim polomom.

Zatorej ponavljamo, da je treba v novem redu zagotoviti vsem narodom njihove pravice. Izključeno mora biti nasilstvo proti drugim državam, zagotovljena samobitnost malih narodov.

Male države morajo dobiti pravico svobodnega razmaha in potrebne gospodarske pogoje. Zaščitene morajo biti v zadostni meri pred pohlepniimi močnimi sosedi.

V novem redu ne sme biti mesta za zatiranje, niti očitno niti prikrito, proti jezikovnim in kulturnim vrednotam šibkejših narodov; prav tako morajo biti zagotovljeni viri gospodarskega blagostanja.

Vsi državljani morajo imeti enake pravice. Država ima dolžnost ščititi manjšine, poedinci pa zahtevati enake pravice za vse.

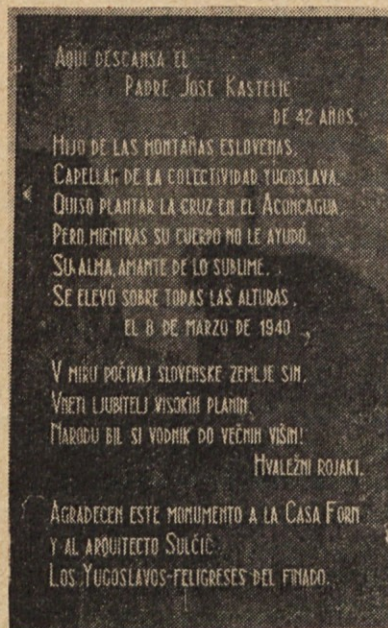
Izključeni morajo biti hladni dobičarski računi, ker naravni zakladi, potrebni za gospodarstvo, so dani za vse in ne samo za nekatere izkoriščevalce. Tistih, ki dajejo, ne da bi sorazmerno prejeli, ne sme biti več. Dolga zgodovina daje dovolj bistre nauke, da se voditelji nauče iz njih, kako uveljaviti resnično pravičnost.

V novem redu mora biti izključeno tudi vsako tekmovanje v oboroževanju, da se prepreči nov spopad. Dostojnost in iskrenost brez izzivanja ljudskih strasti, sta najtrdnjša podlaga svetovnega miru.

PREGANJANJE VERE

mora biti v novem redu izključeno. Saj je ravno razodeta vera edini zanesljivi temelj miru in zadovoljstva ter varen vodnik

EL MONUMENTO AL P. JOSE KASTELIC

El 8 de Febrero tendrá lugar en Puente del Inca la ceremonia de la bendición del monumento al Padre José Kastelic.

Agradecemos a nuestro compatriota y amigo del extinto, arquitecto Victorio Sulčić, los planes del monumento como también de la placa.

El monumento, construido en granito, es obra de la Casa Forn, que generosamente hizo todos los trabajos gratis. Por esta razón nos sentimos sinceramente reconocidos a la amabilidad dispensada por esta renombrada firma.

La placa de inscripción con letras blancas sobre granito negro ha sido hecha con admirable perfección también por otro amigo del extinto y su compatriota Justo Marušič.

Reproducimos la placa del monumento. El texto en esloveno reza: "Descansa en paz, hijo esloveno, amigo ardiente de las altas montañas. De tu pueblo fuiste guía hacia las eternas alturas."

NAČRTO UNICEVANJE SLOVENSKEGA NARODA

Ženeva. — (JČO). — Po zadnjih podatkih iz dobro obveščenih in nepristranskih krogov je bilo do sedaj iz Slovenije pregnanih pol milijona duš, največji del v Srbijo. Samo do konca junija so Nemci pregnali 50.000 rodbin, oziroma 150.000 duš. Zapustiti so morali vnažtežjih okoliščinah svoje domove in svojo rodno grudo in pogнали so jih v kraje, ki zanje niti ne vemo. Tisoče slovenskih mladeničev in mož pa so odvedli v prisilna delavska taborišča v Nemčijo, kjer morajo zdaj pod bičem nemškega valpeta opravljati najtežja dela.

Na izpraznjena posestva Nemci nase-

ljujejo Nemce iz Hrvatske, in ker teh za vsa izpraznjena posestva ni dovolj, tudi Nemce iz "rajha".

KOČEVARJE SELIJO

New York, 9. nov. (JČO). — Iz nevtralne Evrope prihajajo vesti, da se Nemci iz "Provincia Lubiana" preseljujejo v nemški del zasedene Slovenije. Govori se, da se bo prav tako preselila tudi vsa naselbina kočevskih Nemcev. Preseljevanje, ki se je že začelo, je nov udarec za slovensko prebivalstvo, ker jim veselje, da se bodo iznebili objestnih gostačev ne odtehta denarja in potrebščin, ki jih izsiljujejo od ubogega kmečkega prebivalstva, ki mora samo plačati vse stroške za

njihovo preselitev in še posebne "dodatke" za pot.

PISMO,

ki ga je tukajšnja Slovenka prejela od svoje znanke iz Domžal, pismo, ki se je žudežno izmuznilo pazljivosti nemške cenzure, poroča, da je bilo v zadnjem času v Domžalah obešenih deset ljudi in v Jaršah pri Mengšu šest. Bližnjo vas so do tal požgali in vse vaščane pogнали iz nje. Vse to za kazen zaradi neredov v Kranju, Kamniku in gorenjskih vaseh.

Pismo nadaljuje, da Domžalčani in vsi Slovenci, kar jih niso pogнали na delo v Nemčijo in v Srbijo, jokajo in preklinjajo Nemce, ki vsak najmanjši nered kaznujejo s smrtjo,

blodečega človeštva. Daje nam ne samo trdne smernice, temveč tudi oblikuje poedince v potrebnih čednostih, da morejo prav uravnovesiti svoje pravice in dolžnosti nasproti svojemu sočloveku. Na razvalinah sedanje Evrope bo zrastle nova le ob junaški podpori plemenitih značajev, močnih v odpuščanju.

To pa je mogoče le na osnovi vere v večnega sodnika, pred katerim bomo morali položiti nekoč obračun o vsem našem delu. Upor proti Bogu je največja nevarnost novega reda; vsak veren človek pa, ki iz vere resnično živi, je gotov pobornik resničnega reda bodočnosti; vsak veren kristjan pa še prav posebno, ker je v posesti razodete božje modrosti, ki nas uči ljubezni, žrtve in zataje. Državniški bodočega miru bodo v toliko doprinesli k resnični sreči narodov, v kolikor bodo zagotovili uspešno delovanje razodete vere.

Strašna zmota je, da nekatere države zavirajo na vse načine delovanje vere. Mladini so zaprti zakladi božje resnice. Krščanski domovi so ponižani. Vzgoja se vrši na osnovi načel, ki so prav nasprotni nauku Učitelja narodov, Gospoda Jezusa. ... In vse te usodne zmote niso bile v teku vojne nič omiljene temveč celo poostrene. Še bolj nas boli, da tudi v tem trenutku ni videti nikakega izboljšanja.

S toplo ljubeznijo objemamo vse narode in nikakor nečemo zavzeti stališča z nobeno stranko v boju, toda z jasno besedo smo dolžni obsoditi postopanje proti svetim praviciam človekove vesti in njegove neumrljive duše.

V pričakovanju srečnega dne, ko bo prenehalo prega-

njanje proti Kristusu pošiljamo naše pozdrave in blagoslove otrokom celega sveta. Naj bodo deležni našega blagoslova duhovniki in redovne osebe, ki trpe radi vere. Naj pride blagoslov tudi nad one, ki niso naše vere, pa so nam blizu po Bogu in po skupnem trpljenju. Naj bodo blagoslovljeni vsi, ki trpe grozote sedanjih časov: vojaki v boju, begunci in nesrečni izganci, ranjenci, stradajoči, vsi stiskani ... naj pride vsem božja tolažba, ki naj okrepi trpeča srca.

Še en blagoslov pa tudi tistim, kateri se prizadevajo, da bi s svojimi žrtvami omilili trpljenje trpečih

Vsi pa naj se učimo ob jaslakah, od revnega nebeškega Deteta, ki nas je s svojo revščino hotel obogatiti, s svojo goloto odeti, ki nas hoče vse tudi osrečiti.

Podali smo le nekaj misli iz božične poslanice, iz katere lahko vsakdo spozna, da je Sveti Oče resnično nepristranski oče vsem, ki stori vse, kar je v njegovi moči, da bi zaščitil maleda in pripravi mogočnika do pravega spoznanja.

Upajmo, da bodo ob bodočih mirovnih pogajanjih imeli v računu smernice božjega razodetega nauka!

Naši rojaki v Sev. Ameriki so se resno zavzeli za trpeče brate v domovini. Prva zbirka med Slovenci je dala 40.000 Dol., katere so odposlali potom Svete Stoline v domovino. Zvedeli smo, da je poslani denar že bil odposlan v Ljubljano in Maribor. Od tam pa doslej še ni prišlo podrobno poročilo o razdelitvi poslane podpore.

ROJAKI V CORDOBI ste povabljeni na **OBČNI ZBOR Š.D.P.D. "EDINOST"** 8 februarja v društvenem prostoru v ulici **CALCHAQUI**. — **VSI ROJAKI POKAŽITE EDINO ST!**

A. Stepan

PO ARGENTINI SEM TER TJA

V slavnostnem razpoloženju je bilo mesto Rosario one oktoberske dneve. Vsepovsod zastave i n oltarčki z roženvensko Marijo; vsepovsod vrveče množice, ki so prišle iz severa in juga. Sonce pa se je radostno smehljalo brzeči množici. Vse mesto je bilo polno veselja.

Saj to je še sreča človekova, da tako lahko pozabi nevšečnosti včerajšnjega dne. Bile so pred par dnevi grde nevihte, ki so napravile silne škodē na polju in po drevju in poslopjih okrog Rosarija; toda minila je nevihta in moreča skrb se je že začela umikati tolažečemu upanju, ki je siromaku bogastvo, kristjanu pa ključ do večne sreče.

Posvetni ljudje radi posmehljivo pogledajo na kristjana, ga pomilujejo v njegovi skromnosti, ker daje prednost duhovnim stvarim... Seveda mislim tiste kristjane, ki so resnično verni s celim srcem in ne iščejo svojega veselja v nasladah posvetnjakov...

Če pa človek stvari od blizu pogleda, kmalu spozna, da uživa neprimerno več veselja in zadovoljnosti tisti, kateri gleda stvari s krščansko modrostjo katere zgled nam je dal modri Job, ki si ni obupno pulil las, ko so ga nesreče tako hudo zadele, da je v par urah bil ob vse bogastvo. "Gospod je dal, Gospod je vzel! Češčeno bodi njegovo ime. Nič nisem na svet prinesel in nič ne bom iz njega odnesel! To upanje pa živi v mojem srečju, da bom s prav temile očmi gledal Njega, ki je začetek sreče in njen konec"...

V takih mislih veren človek najde vtelo tudi za najhujše bolečine in nesreče, prav tako kakor se izza oblakov izdivjane nevihte spet nasmehne sonce in znova vlije svežega življenja v opustošeno polje in razcefrane vinograde.

Ni najhujše, kar nas je zadelo, tako je menil mož iz polja. Vse drugače je tam, kjer mesto toče padajo bombe in granate, mesto strel pa ognjeni uničevalci, ki sipljeljo smrt in razdejanje in grozo, nad katero nato tudi sonce joka... Tam koder udarja roka božja, tam tudi sonce božje celi rane in solze briše. Toda kdo pa naj briše solze in celi rane tam, kjer divja človeško sovražstvo in pohlep, ki ne gleda brata temveč sovražnika. Koder Bog obiskuje s trdo šibo, da bi dal potreben nauk nezvestim otrokom, tamkaj tudi on celi rane in odpira spoznanje prave poti do prave sreče.

Res je to, da nas je vojska grdo obiskala, je tožil Pahor, ki je prišel iz Perezā, da se sreča spet s kakim rojakom. Lanski pridelek koruze je ves izgubljen, ker se sirk sploh po nobeni ceni ne proda. Toda živi se pa vendarle. Vsaj lačni ne bomo. Siromaki naši tam v Evropi, ki nimajo niti "pravice" biti lačni.

PO SALADILLU.

Marsikomu je nemara neznano, da so tudi v Rosariju velike mesnice. Nedaleč od cerkve "De la Merced", kjer smo ono leto imeli birmo, stoji veliki rosarijski "frigorifico" v katerem je tudi nekaj naših ljudi zaposlenih. Vsi tisti, pa še nekaj drugih, žive tamkaj v bližini in sem se zato namenil tisto popoldne do njih.

Pa glej ga šmenta! Omnibus je kar pametno hodil. Nenadno pa mu je padlo v glavo in je krenil vstran... Jaz sem pa hitro pametno presodil: "Ni se zmotil omnibus, temveč sem se brez dvoma jaz"... Prav bi bilo če bi tako sodili vsi. Zelo rado se namreč zgodi, da človek krivdo na druge meče in se na vse načine otepa, da bi ne padla nanj odgovornost za kako nerod-

nost. Nešteto preprirov in nesporazumov bi se s tem ljudje izognili. Le škoda, da v si ljudje nočejo tega razumeti... Jaz sem pa prav dobro razumel, da je zmotna moja, ker nisem dobro pogledal številke, ali pa sem zmotno mislil, da gre v mojo smer.

Pa kaj bi si belil glavo! Bo kar bo. Nemara je še bolj prav tako; in je res bilo. Ravno sem se zavedel kje sem in se domislil, da bi mi bilo prav na roke, obiskati rojaka Kastelica, ki ima tam blizu krojaški salon, že zaslišim pozdrav in... ravno g. Kastelic je stal pred menoj.

Kako prav da se najdeva. Treba se je dogovoriti, kako bo nočoj z večerjo v Triglavu, je Kastelic takoj našel realna tla in tako sva se dogovorila vse potrebno ter nato hitela vsak za svojim potom dalje: on v krojačnico jaz pa do Eugena Kurtina, predsednika društva Triglav, ki sem ga dobil doma in bil seveda takoj deležen njihove gostoljubne mize. Spomnila sva se rajnega g. Jožeta Kastelica, ki so ga v Rosariju vsi rojaki dobro poznali in nato je obujal lepe spomine iz sončnih Goriških brd; toda vsi lepi spomini le niso mogli napraviti "rebule" iz pijače, ki jo rodē... paternalne fabrike.

Z mano je stopil nato g. Eugen do brata, ki mu je skoro sosed in sva pogledala še okrog drugih rojakov tam v bližini. Še dolga pot je bila pred mano, ker sem namenil obiskati še mnogo družin v Barrio Suizo in še naprej.

Pri Bernardu, našem rosarijskem peku, sem pa spet eno novo zvedel. To sem že slišal in videl, da letos s koruzo kurijo. To je splošna resnica da se "iz" koruze peče kruh, ki je prav dober tedaj, kadar boljšega ni... Tega pa nisem vedel, da se kruh peče tudi "s" koruzo. "Da, gospod Janez, tako je!" je razložil Bernard. "Če sem preje pokuril za 4 pese petroleja, sedaj ravno toliko kruha spečem s stroškom 2 pesov koruze. Pogledajte jo tamle".

Zares se je zlatila tam zlata koruza nanizana na belih češarkih. Po 8 \$ — 1000 kg... Pa še v tem je 7 \$ prevozni strošek. Res so najboljše že požrli molji, toda še vedno — koliko milijonov ljudi je, ki bi se zjokali veselja, če bi jim prišlo v roke tisto zrnje...

Dolgo pot, ki smo jo imeli še pred nami nam je prišel okrajšati g. konzul Branko Rubeša. Toda niti jaz niti on nisva zmožna storiti ono, kar je napravil izraelski Jozue, ki je soncu ukazal, naj se ustavi in tako je nazadnje le ostalo nekaj družin izven našega pota. Morali smo namreč pohiteti na "Triglavski dom", kjer je bila napovedana ob 8 uri večerja.

V "TRIGLAVU".

Kdo se ne spominja živo sivega orjaka Triglava, če ga je kdaj gledal! In če ga je že pozabil, ali ga nikdar videl ni, pač bi sedaj bistro pogledal, če bi se mu prikazal na obzorju kot pozdrav daljne domovine. Meni beseda Triglav takoj obnovi spomin na mogočnega orjaka, ki je tam daleč na obzorju blestel v svetli belini, kadar sem ga gledal iznad rojstne hiše ali pa iz ljubljanskega polja, ali iz škofjeloškega Kamnitnika ali iz kamniškega Grintavea ali pa iz dolenskih Gorjancev. Pa še naprej me ponese misel in mi obnovi čarobno podobo slovenske zemlje, ki se mi je odprla ono jutro, ko sem z njegovega vrhunca meril slovensko zemljo doli na jug ob Soči, vse do furlanskih ravnin in čez kraške skale doli do sinjega Jadrana. Na drugi kraj pa

je potegnila srebren trak bistra Sava in se zgubljala med temnimi gozdovi onstran Šmarne gore ter nesla pozdrave daleč daleč tja proti Štajerski in Dolenjski.

In Triglavski dom, okrog katerega je tulila ostra noč, ki nas je obiskala na Kredarici tudi s snežnim cvetjem ono noč 17. avgusta...

Tako so mi misli pohitele v daljne dalje, ko sem stopil v dom slovenskega društva "Triglava". Res mi ni bilo dano, da bi videl lepote slovenske zemlje, pač pa sem videl uspešno delo pridnih slovenskih rok, ki so si ustvarili lastno zatočišče, da se tamkaj zbirajo v veselih in resnih trenutkih in si zapoje slovensko pesmico in tako dožive za hip lepe domovinske spomine.

Tudi tisti večer so prihiteli mnogi rojaki in preskrbeli tudi za pogrnjeno mizo, tako da smo preživeli prav lepi dve uri.

V SAN LORENZO

Naslednje jutro sem namenil pogledati v kraj, ki se ponša z znamenitim ombujem, pod katerim je počival general San Martín. V tistem zgodovinskem času ni bilo še Rosarija, pač pa je že davno stal San Lorenzo, kjer je bilo najpomembnejše pristanišče na Paraná. Sto let zgodovine pa je obliče dežele tako spremenilo, da je San Lorenzo dobil v Rosariju nevarnega tekmeča. Šele v zadnjih letih je tudi San Lorenzo nekaj napredoval, ker so tamkaj postavili velike petrolejske rafinerije, s katerimi je začelo tudi mestece naraščati.

V tistem kraju imajo tudi naše šolske sestre svojo postojanko, ki je bilo njihovo prvo zavetišče, ko so se pred 10 leti naselile v tej deželi. Njim, ki tamkaj vodijo šolo in tudi internat, je veljal moj obisk. Sestra Nila, znanka vsem paternalskim otrokom, in sestra Alfonza, naša umetna slikarica, vršita sedaj tam svoje lepo delo.

Vroče je žgalo sonce, ko sem neodločen obstal in ugibal kam naj krenem, da bom čimprej vse opravil. Kako bom našel "Panadería moderno", ki mora biti tam nekje pri rafineriji.

Ubral sem jo po gladki asfaltni cesti.

Le kaj je tistole tam?

Pri belem dnevu, pa taka velika luč! Seveda je velika! Če jo je bilo videti veliko videti ob 10 uri dopoldne, ko je sonce v vsej moči gorelo na sredi neba.

Pa sem se domislil, da sem tudi na mojem zadnjem potu skozi San Lorenzo, ob 11 uri zvečer videl neko plamenico, ki je mogočno plamenela. Kdo bi mislil, da je to radi lepšega, ali pa potrata. Pa ni ne eno ne drugo. Pri čiščenju petroleja se tvorijo razni plini, katerih ni mogoče izkoristiti in jih najenostavneje spravijo s pota tako, da zgore; od tod plamen, ki gori noč in dan.

Kmalu je moj pogled obstal na velikem napisu, ki mi je predstavil "moderno pekarijo" in še nekaj korakov pa sem bil na dvorišču, kjer me je začudeno pogledala znanka, Gašperlinova sestrična, ki me je povabila vesela, naj vstopim. Gospodar sam je bil zunaj. Drugič bom pa vsaj vedel kje ga iskati.

Ko sem nameril nato svoj korak proti cerkvi, da poiščem naše sestre, so se iz vseh lukenj vsipali otroci in po argentinski navadi prosili podobice in svetinjice. Pa tudi psi in krave ter koze, ki jih je bilo videti na vse kraje, so dokazovale, da je črna duhovska suknja zanje bolj redka prikazen.

Pač ni treba razlagati veselja, s katerim so me sprejele sestre. Saj so me pričakovale s sto vprašanji. Kdo nima danes morečih skrbi, kaj je z njegovimi, če jih ima onstran morja. Zato so tudi njim gorela na ustnicah vprašanja, če bi bilo mogoče dati kako po-

jasnilo v sto zadevah. Saj imajo vse sestre svoje najljubše v krajih, kamor so legle najbolj črne bojne sence.

Ob bridkih spominih smo pa le imeli toplo zavest hvaležnosti, da smo nezasluženo bili rešeni pekla, kateri je legel čez preizkušeno domovino.

V BOLNICO

Spet sem brzel nazaj v Rosario. Po gladki cesti drvi reka avtomobilov vseh oblik in vseh barv. Pa kljub drvenju in pestrosti vozil je zbudilo mojo pozornost to, da je na sredcestem hodniku kar nenadno zginilo drevje in ni bilo videti drugega kot okrušene šture. Pogledal sem natančneje in videl, da so bili tudi električni in brzojavni drogovi polomljeni. Kmalu sem dognal, da so to sledovi nevihte, ki je tako silovito zavila v tistem kraju, da je vse polomila in nešteto hiš pustila brez streh.

Dogovorjena sva bila s konzulom g. Rubešem, da se popoldne najdeva, da me bo še kam zategnil.

V bolnici Caridad je bila prav tedaj operirana žena Jožefa Ferletiča. S konzulovim urnim konjičkom se hitro marsikam pride. Pa konjiček ni vse. Voznik je, ki mu odreja tek. G. konzul pa zna biti uren, da je kaj. Srečno sva prišla še preje kot so zaprli vrata in tako našlo bolnico, ki je že prebolela najneprijetnejše in nevarnejše trenutke in bila vesela najinega obiska.

Nekaterim je močno neprijetno obiskati bolnika. Le kaj bi mu delal nadlego, tako si misli. Meni ni prav nič prijetno gledati človeško revščino, bolniku je pa nemara moj obisk nadležen, ki se bo čezmerno trudil, da bi govoril in mu bo to škodovalo....

Toda razlogi, s katerimi opravičujejo svojo odsotnost od bolniških postelj, so večinoma kaj samoljubni. Saj se bolniku ne dela obisk zato, da ga siliš k govorjenju, temveč zato, da mu izkažeš pozornost in ljubezen. Ko sem bil pred leti jaz operiran in radi teške operacije nisem prvi dan mogel kaj govoriti, so prišli otroci iz župnije, ki so tja hodili v srednje šole. Samo na prag so stopili in me od daleč gledali. Sirote so se menda tako ustrašili mojega prepadenega obraza, da si niso bliže upali, a jaz jih pa tudi nisem mogel klicati, da naj pridejo... Pa mi je bil njihov bežni obisk prav tako ljub. In je tako na splošno z vsemi, da je vsakemu v zadoščenju če vidi, da se kdo zanj kaj potrudi. Po Evangeliju pa vemo, da je obiskavati bolnike prav posebno lepo delo usmiljenja. Saj je bolezen posebne vrste obisk božje ljubezni do človeka. Bolniki, kateri svojo bolezen brez godrnjanja sprejmejo kot božji obisk in opozorilo, ter premišljajo revo zemeljskega življenja in vrednost večne sreče, so posebno blizu Bogu. Zato velja tudi v tem: "karkoli ste storili komu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili". Ko bi le ljudje nekoliko bolj živeli iz vere ter nevšečnost življenja vdanost sprejemali in dobra dela res iz prave krščanske ljubezni vršili!

Človekovo zdravje ni kot banka olja, ki izteka in se ne vrača več. Zdravila in nož je ena stvar, življenje pa nekaj drugega. Veselje, ki ga kdo bolniku naredi, dostikrat pripomore k zdravju več kot injekcije. Tolažilna beseda, ki človeka pomiri in okrepi v njem zupanje v uspeh in ki mu vlije miru, ki ga daje vera, pripomore kar vidno kot lek proti slabosti, ki ima dostikrat svoj vzrok tudi v malodušnosti bolnikov.

Poslovala sva se konzulom in hitela dalje.

Iz te bolnice sva pa zavila v drugo. Tamkaj nisva iskala bolnikov, pa pa usmiljene sestre. To je sanatorij za umobolne, ki ga vodijo zagrebške usmiljenke. Vsaj en pozdrav sva jim izročila in pohitela še sem in

tja, tako da je bila sestrična Kristina nazadnje kar nevoljna. Saj sem bil njen gost pa sem k njim samo spat prišel, z večerjo so me pa zastoj čakali...

In še to sem moral napraviti, da sem si že preje vzel svoje stvari, da ne bom imel zmede zvečer, ker sem nameraval oditi z vlakom o polnoči in kdo ve, če bo mogoče najti dovolj časa za povratek.

Toplikar in Ušaj živijo precej daleč iz središča mesta, pa vendar sem še mogel najti časa, da sem jih obiskal. Prav posebno pa sem želel to pot obiskati Sigulina in Lakoviča, ki živita tudi v istem delu mesta.

Da smo marsikaj uganili, to je naravno. Saj je ravno tiste dneve Hitler pognal proti Moskvi svoje največje sile in obljubil v "nekaj tednih" odločilne dogodke... Napovedal jih je in so tudi prišli, samo nekoliko drugače kot si je on želel!

PROTI CORDOBI

Prekratki so dnevi, da bi človek izpeljal svoj program, zato mora pa tudi noč priložiti svoje ure. Ob 1 uri odhaja vlak proti Cordobi. Ne vem kdaj je potegnil in niti ne kako je sopihal, tako dobro sem zaspal in se zbudil šele, ko je že dan silil skozi stisnjene prioknice.

Villa María je bila že za nami, tako sem dognal in motril pokrajino, ki je glasno prosila dežja. Kadar smo zbrzeli skozi kako postajo, so se nasmehnile rožnate breskve; tam v dalji pa so skozi motno obzorje že pomaljšale nejasne obrise kordobske gore.

Ob 8 uri je vlak že oživel. Saj je pa bilo že treba misliti na izstop. Že smo ovijali skozi razdrte meline, ki krasijo južno stran Córdobe. Iz vegastih kajž so zaspalo pomaljšali glave razkuštrani črnčki, med robovi pa je samotna koza iskala borno zelišče ki je čudežno kljubovalo veliki suši, katera je resno ogrožala vso letino.

Nikogar nisem našel pri izhodu.

Nič zato. Saj vem, kje me čaka cerkev! Kar naravnost iz postaje sem korakal in skoraj je stala pred menoj iskana cerkev. Res me je malo presenetilo, da najdem spremenjeno podobo vhoda in še bolj me je begalo, ko sem vstopil v cerkev. Le kam se je preselila María de la Merced? Spomnil sem se na hromega meniha, ki sem ga vedno našel na določenem mestu v cerkvi.

Tudi njega ni... Hh, hm! Pa saj vidim, da cerkev predelujejo, tako sem razrešil problem, ko sem videl zidarsko ogrodje in pregrajno steno in krenil v zakristijo, kjer sem se srečal z belimi menihi. V enem letu se na svetu marsikaj spremeni in tudi ta cerkev je svoj obraz spremenila, odkar sem jo zadnjič videl!

TI ZMOTA, TI!

Ko sem odpravil sveto mašo, sem zastoj pogledoval, če najdem kje kak znan obraz. Namenil sem se nato, da poiščem prijatelja Bartola, ki sem ga kmalu našel.

Ja, kod pa hodiš, ti moj Janez?

Tako tudi jaz Tebi rečem. Nič ne pišeš, nič se ne pokažeš!

Prav kar sem prišel iz Buenos, tako mi je prijatelj pojasnil. Dva dni sem te po telefonu klical.

Le kako naj bi se Ti oglasil, če sem bil pa v Rosariju.

In tako sva menda oba prišla z istim vlakom. Jaz sem gledal, pa te nisem mogel nikjer videti in potem sem te iskal v cerkvi, pa te tudi ni bilo.

Moj sošolec in prijatelj mladih dni ima zelo odgovorno delo in je bil cel mesec odsoten, zato je seveda razpolagal s prav kratkim časom. Pa saj si je v Cordo-

bi lahko pomagati in jaz sem prav dobro rešil tudi to zadevo.

Spomnil sem se družine s katero sem potoval lani v avijonu in, ki so me povabili, naj se javim, če pridem kaj v Cordobo. Že preje sem jim javil zato moj prihod in sedaj stopil, da jih poiščem.

Kar takoj sem bil povabljen h kosilu.

Kje ste pa imeli mašo, gospod, so me vprašali.

V cerkvi La Merced, sem trdil z vso odločnostjo.

Zares čudno to, da Vas nisem mogla najti, je menila gospodična, ki je šla mene iskati. Pa tudi patri niso nič vedeli od vas...

Čudna stvar to!

Pa vendar ni bila stvar prav nič čudna. Ko sem naslednje jutro spet iskal cerkev, da bom imel mašo, sem začuden sprevidel, da je docela drugačna, kot je bila včeraj. Drugačen vhod, tak kot sem ga preje poznal. Na svojem stalnem mestu je stala milostna podoba Marijina in tudi hromi menih je bil na svojem mestu prejšnjih let... Samo mojega kovčka ni bilo nikjer... Seveda! Le kdo ga naj bi prinesel!

Tedaj se mi je posvetilo! Ko sem opravil sveto mašo, sem krenil iskati dominikansko cerkev. Oni imajo namreč tudi belo obleko. Našel sem jo in našel tudi moj kovček in sprevidel tudi mojo zmoto. Kdo ve koliko ljudi me je prejšnji dan čakalo v tej cerkvi, a jaz sem pa v ono drugo zašel. Prav! Vsaka šola nekaj velja. V naprej menda že ne bom več zamenjal dominikancev z mercedarci.

Pa to sem dognal šele naslednji dan.

Hvaležno sem sprejel povabilo in ostal pri gostoljubni družini na kosilu. Še bolj pa mi je bila na uslugo njihova ponudba, da me bo vozil njihov avto, kamor si želim tisti dan. Najprej sem stopil v Nuevo Cordobo do Pipanovih in nato me je spet pot vodila v bolnico, kjer že nekaj let sameva Modesta.

(Dalje sledi.)

† V Dornbergu je zatisnil oči 9. oktobra ANDREJ VODOPIVEC

star 66 let. Pokojni je bil žrtev iz prejšnje vojne in je zadnja leta popolnoma oslepel. Na postelji je bil 6 mesecev. — Zapušča 6 otrok, od katerih 3 sinovi so tu: Lojze ima v Villi Devoto čevljarno; dva sta pa v Berissu. — Maša za rajnega bo 15. februarja ob 12 uri pri Sv. Rozi.

El Ministro yugoslavo Dr. Cankar, hablando en la inauguración del "Hogar Yugoslavo" en Dock Sud el 11 de Enero. — En el segundo término el Presidente del "H. Yugoslavo" Sr. Bojanović

Que se diviertan bien...

¡Qué entusiasmo para carnaval! Las crónicas compiten con las ilustraciones para reproducir el "brillo" alcanzado por los corsos de cada barrio; y claro: hay que conservar para los siglos venideros la gloria de "la genialidad" de los organizadores de los festejos de la locura.

¡Que se diviertan bien!

— No seas tonto, amigo. ¡Qué otra cosa puedes reclamar de la vida, que un momento agradable y un buen bocado?... Hasta Nuestro Señor Jesucristo tomó la ceba, para brindar por la felicidad de los novios de Caná.

¡Y cuando se les acabó el vino?

— Ya sé, que les regaló con un milagro el mejor vino que jamás se haya gustado.... De modo que....

— Vayan pues esos puritanos, y morjes de caras agrias...

— ¡Um!... ¡Bueno es esto! Pero me hace recordar la historia de aquel que con la palabra de la Biblia demostraba, que no había Dios...

— ¡Vaya una cosa! Yo no lo he oído!

Con todo, no pudieron negarle el cajón de cerveza, que ganó en la apuesta, — sin oflijirse él ni poco ni mucho por el "loco" al cual el Espíritu Santo pone en la boca dichas palabras que rezan: "dice el loco: no hay Dios".

Pues también los epicureos contemporáneos se valen de una argumentación semejante para defender su filosofía de vividores: "bebamos buen vino y recojamos las flores, mientras florezcan, cantemos alegres y disfrutemos de la vida hoy, pues mañana quizás ya nos toca morir..." Y no son pocos aquellos que así piensan. Los carteles de propaganda lo prueban excesivamente. Es menester pues exponer el pensamiento cristiano sobre este asunto.

¿QUE ES EL PLACER?

Dios, Creador de nuestra naturaleza, sabía perfectamente que sin ciertos resortes quedaría paralizada la actividad del hombre, por eso plantó en el corazón humano el estímulo del placer, para promover al individuo hacia el cumplimiento de sus tareas vitales.

La esperanza de una buena cosecha, las perspectivas de un buen negocio, el sueño de un puesto honorable y bien remunerado, el anhelo de ganar laureles y aplausos, la pasión en busca de placeres sensuales..., bajo los aspectos más variados se perfila la sonrisa del placer.

Si quedásemos solo con el deber árido, de conservar la vida, más de uno preferiría sentarse al lado del camino para esperar allí su muerte. Pero el gusto de un bocado sabroso, que corta el hambre y renueva las fuerzas, obliga a buscar el sustento.

Muy pocos tendrían valor para formar sus hogares y dar vida a nuevas generaciones, si Dios no hubiese regalado la naturaleza con ciertos goces, el estímulo elegido con el fin de conservar la especie y multiplicar las actividades del individuo.

Pero también las actividades espirituales quedarían paralizadas, si no fuesen sustentadas con variadas esperanzas de ambición y de halagos, resortes que han proporcionado a la humanidad los inventos más benéficos y audaces.

Muy variadas son las formas de alegrías y goces. Los hay muy seductores, semejantes a aquellas Sirenas del cuento, que, con sus cantos irresistibles y sus caras encantadoras, hicieron olvidar el peligro de los escollos...

Pero todos los placeres sensuales encierran cierto peligro.

Una bebida fresca, una comida sabrosa, son el sustento de la vida. Sin embargo, lo que más arruina los estómagos es

el exceso de los comilones. ¡No se vive para comer y beber!

Es un regalo de Dios y una manifestación de sus bellezas eternas un cuadro hermoso de la naturaleza, una cara con la simpatía de la sonrisa, una pareja de novios castos. Si esos dones, en lugar de revelarnos los fines sublimes de nuestra vida, se toman con el único objeto de satisfacer las inclinaciones, sin ponerles el freno impuesto por Dios, suelen terminarse en una tragedia para los padres y los hijos, destinados muchas veces a ser criminales, por tener unos padres perversos...

ES UN GRAN ERROR

Que error el de la vida moderna: el máximo del placer y el mínimo del deber; eliminar todos los sufrimientos y darse todos los gustos.

Tal vida es absolutamente incompatible con la sabiduría de la cruz, que manda la renunciación y mortificación de los sentidos como la llave de la felicidad temporal y eterna.

Nos olvidamos de que los pies tenemos para caminar. Es mucho más cómodo tomar el coche. ¡Por qué molestarse caminando! ¿verdad? — Sin embargo ¡el caminar a pié vale más que el mejor aperitivo y laxante!

Se cantan los himnos al trabajo. El ejemplo de Jesús y su palabra glorifican más todavía lo que es el valor del trabajo, porque es la base del mérito y de la dicha eternas. — Sin embargo ¡los hijos de este siglo se fijan mucho más en la aguja del reloj que en el perfecto cumplimiento de su deber! ¡Poco trabajo y buen sueldo! El valor sobrenatural del trabajo se desconoce.

El placer sensual, los goces carnales, las apariencias y los pasatiempos son los valores que arrastran a los hijos de este siglo. Se casan porque les seducen los goces sensuales. El "cargarse de hijos" lo consideran "dolor de cabeza"... No quieren comprender que los hijos serán su escalera hacia la dicha eterna... Prefieren la comodidad y la despreocupación. ¡Qué fatalidad la de esos matrimonios! Los dos hijitos únicos, tenidos por su gusto, educados con todos los caprichos, privados del ejemplo noble de sus padres, esos hijitos mimados serán un castigo para sus padres, un fracaso para si y una desgracia para su nación. La tragedia francesa que hemos visto en la guerra actual, lo prueba demasiado. Francia, país tan glorioso en su historia, más tarde foco de la filosofía del placer, está expiando actualmente sus errores. La patria no tenía defensores, el ejército carecía de héroes. Donde no se propagan las virtudes, pronto predominan los vicios... Se reclaman los derechos y desconocen los deberes. El castigo natural son los hogares desechos, la salud arruinada, los hijos perversos y finalmente las almas condenadas...

Dios repartió los talentos. Los deberes suavizó con ciertos goces. Jesucristo nos reveló bien claramente, que pedirá cuentas bien exactas del uso de talentos concedidos. La eternidad será pues el premio del mérito al deber cumplido y el castigo al abuso del placer. Con gran vergüenza un buen nú-

Skupina pred cerkvijo — En S. Antonio de Padua el 11 de Enero

mero de los poderosos de este mundo quedarán mucho más atrás que sus peones y sirvientes.

Para el tiempo y eternidad tiene consecuencias fatales la desproporción entre el placer y el deber.

Cada maquinaria funciona normalmente sólo cuando todos los componentes están de acuerdo con el plan de su inventor. Para suavizar la marcha se le pone aceite. Pero la fuerza motriz la da la nafta, no — el aceite. Así proporcionó también el constructor de la humanidad cierta cantidad de goces, para estimular el funcionamiento normal de las fuerzas conservadoras de la naturaleza humana. El uso recto del placer es condición de la dicha, el desenfreno termina en envidias, celos, odios, enfermedades, desunión de los hogares, asesinatos, suicidios, corrupción, condenación eterna del individuo, guerras y persecución entre las naciones. Ahí lleva la filosofía del placer.

Bien dijo el obispo Keppler: "Con el placer sucede lo mismo que con todas las cosas mundanas: si uno las tiene, lo atan; si las ama, lo salpican; si se pierden, causan dolor."

Cuentan del sabio Diógenes, que, en pleno día, con la lámpara en la mano recorría la populosa ciudad de Atenas buscando... hombres.

En el mundo contemporáneo, entregado con todas sus fuerzas a la búsqueda del placer, no se podría encontrar una persona dichosa: ni entre los ricos, ni entre los inteligentes, ni entre los famosos, ni entre los poderosos, ni entre los rebosantes de salud, ni entre las reinas de belleza... En el país de los malos no hay paz... Las alegrías de los impíos son la risa del afiebrado: algunos engañados, otros no queriendo ver la realidad que algún día ha de desplomarse sobre ellos.

LA VERDAD ES ESTA:

Todo el mundo, con todas las creaturas, con todas las bellezas, riquezas, gustos y placeres es un regalo de Dios al hombre, para que nuestro viaje por el valle de lágrimas nos resulte más suavizado, aunque todas las alegrías y placeres no pueden quitar el dolor de las espinas que han de pinchar nuestros pasos.

Los placeres son una gota de aceite, para suavizar la marcha penosa, pero jamás pueden tomarse por el fin de nuestra existencia.

La vida es el tiempo de la prueba, durante la cual uno debe demostrar su fidelidad a Dios y a su misión verdadera. Menester es entonces vencer también las tentaciones del placer, jamás tan seductoras como en nuestros tiempos perversos y llenos de comodidades. Demonio, el padre de la mentira, no deja de tender sus redes, para desorientar a los buenos y llevarlos a la ruina eterna.

No se peca si se toma parte en una mesa regalada. Pero a quien vive para regalarle teniendo por su dios su vientre, lo condena San Pablo: "a él y a su vientre Dios destruirá."

Entrar en un salón de baile no es incompatible con una alma casta. Pero cuando uno ve amenazada su inocencia, cuando da con gente descarada que se atreve con palabras o gestos indiscretos a atentar contra la delicadeza de un corazón puro, ya no hay más sitio para quien es amigo de Dios, para quien quiere conservar la paz y los tesoros que cimentan la dicha.

En la misma forma ha de procederse en todas las circunstancias, en donde hay peligro de que la diversión tome el rumbo contrario al honesto.

QUE SE DIVIERTAN

Jesucristo tomó parte en las fiestas alegres. Debía ser así, ya que su nacimiento fué anunciado como "una noticia de gran gozo para toda la gente". Conforme con el Evangelio también los santos, los que mejor comprendieron las inmensas riquezas de nuestra religión, fueron los modelos de la alegría más sincera.

A una sonrisa alegre de San Francisco no pudieron re-

PROGRAM

slovenske politike sklenjen v Londonu in sprejet od srbskih in hrvaških zastopnikov je:

1) Obnovljena in razširjena kraljevina Jugoslavija.
2) Samostojen in ravnopraven sestavni del Jugoslavije bodi svobodna Slovenija z vsem njej na podlagi narodnostnega načela pripadajočim gospodarsko in prometno zaokroženim ozemljem.

3) Notranja ureditev obnovljene Jugoslavije se mora izvršiti v soglasju vseh njenih sestavnih delov na podlagi enakosti pravic in dolžnosti na federativni osnovi.

4) Naloga skupne države bo: Urejevanje mednarodnih odnosov, obramba državne samostojnosti in zemeljske nedotakljivosti ter določanje splošnih smernic za skladno sožitje vseh njenih sestavnih delov. Vse drugo naj urejajo v svoji pristojnosti federativni državni deli.

5) Jugoslavija tvori enotno gospodarsko področje. Njen gospodarsko socialni sistem mora podrediti sebične težnje posameznika narodni in javni koristi. Njena in od njenih edinic politična ureditev mora sloneti na načelih demokracije.

6) V duhu ravnopravnosti naj se v sporazumu z bolgarskim narodom izvrši združitev Jugoslavije in Bolgarije.

7) Kot važen pogoj bodočega miru in blagostanja v Evropi smatramo ustanovitev Balkanske unije, ki naj ji bo Jugoslavija hrbtenica.

sistir ni los malhechores, ni las bestias... A un Santo Tomás de Aquino nadie pudo ganar en inventar chistes, para hacer reír a los comensales a carcajadas. Si bien es cierto que en los conventos no faltan rezongones (aquellas personas que se entregaron a Dios sólo a medias) es también una verdad comprobada, que no hay personas más felices, más regocijandas que aquellas almas limpias que se entregaron íntegramente y sin reservas a Jesús. Aquellas almas encontraron ese medio misterioso que transforma los placeres sensuales en espirituales, cien veces más agradables; que también del dolor y penas produce alegrías. Pero para gozar de este singular privilegio debe aceptarse íntegra la enseñanza del niño Jesús pobre en el pesebre y humillado en la Cruz.

La base de la dicha es un corazón dominado y adornado de virtudes.

LA FE nos ilumina con el magnífico modelo y doctrina de Jesucristo, que vino no "para ser servido" sino "para servir y darse"; que nos dió como llave del triunfo: "velad y orad, para que no entréis en la tentación", repetido más tarde por San Pedro: "Sed templados y velad, porque vuestro adversario el diablo, cual león rugiente, anda alrededor buscando a quien devorar".

LA ESPERANZA cristiana nos asegura que todos los sufrimientos no tienen ni comparación con la futura gloria de los hijos de Dios en la dicha eterna, donde recibiremos el céntuplo de todo lo que hemos sacrificado cumpliendo con nuestro deber cristiano. Esta esperanza es la que ilumina la vida de aquellas madres santas, que renuncián a sus caprichos y comodidades para cooperar con Dios creador y se sacrifican por los demás como Jesucristo se sacrificó para redimirnos. Es este el motivo del regocijo de las almas nobles, seguras del premio eterno, sin quebrantarse en medio de las tribulaciones y del mismo martirio.

LA CARIDAD cristiana ensancha el corazón noble haciéndole comprender los sufrimientos de los demás; le hace sembrar la dicha secando las lágrimas ajenas.

Jesús trajo la alegría a todo el mundo. Pero para participar de ella hay que establecer pleno equilibrio de las inclinaciones apasionadas, amar a Dios sobre todas las cosas, proceder con el prójimo con toda generosidad.

¡Para ser feliz haz felices a los demás!

NEKAJ ZA STARIŠE

2. VOLJA.

Sestra vélikega misleca in učenjaka — sv. Tomaža Akvinčana je v hudi bolesti povpraševala, kaj bi ji bilo predvsem storiti, da se gotovo zveliča. Brat ji kratko odgovori: "Samo **hoteti** ti je treba!" — Ta značilni odgovor ima v sebi globok nauk tudi za nas: Človek vse doseže, kar hoče, samo če resno, odločno in vztrajno hoče; ali z drugo besedo, če ima resno, odločno in klepko voljo. Volja je moč, ki dela čudeže, premaguje železne ovire, poraža orjaške sile. Odveč bi torej bilo dokazovati, kako izredno važen činitelj je volja tudi pri vzgoji. Ni namreč vse na tem, kaj namerava doseči zapovedujoča ali prepovedujoča beseda vzgojiteljeva, marveč daleko več je na lastnem prizadevanju gojenčevem, na samovzgoji, ki temelji v njegovi volji. Volja bodi predvsem dobro utrjena!

Kako krepiti in utrjevati voljo? Volja postane močna in trdna **po vaji**. Telovadec utrjuje mišice s tem, da jih večkrat pregiblje in nateza. Prav tako je tudi z voljo. Kolikorkrat jo vprežeš, da potlačiš ali zatreš škodljive in nevarne nagone, tolikokrat jačja in močnejša postane.

Prilik za vežbanje volje je dovolj. Odloči se n. pr., da hočeš biti redno vsak dan ob gotovi, razmerno zgodnji uri na nogah. Prvič, drugič morda ne bo šlo lahko; volja je zvečer pripravna, zjutraj se bo nekoliko upirala, telesna lenoba jo bo podpirala. Še celo v umu se porode razlogi, ki dajo zaspani volji prav. Treba je precejšnje odločnosti pri odstranjevanju teh in drugih ovir, da ostane človek mož-beseda. Toda po nekaterih dneh odločnega boja bo postala volja gibčna in prožna. Prve težave vstajanja ob zgodnejši redni uri so izginile. Ako človek pridene taki vežbi še dober namen ("Moj Bog, iz ljubezni do tebe!"), bo šlo še lažje, hkrati bo pa zmaga še obdarjena z zasluženje pri Bogu.

Tako je treba ravnati tudi pri drugih opravilih, ki zahtevajo večjega ali manjšega premagovanja. Priporoča se v prvi vrsti, da si vsakdo napravi točen dnevni red, ki ga brez zadostnega vzroka ne sme prekršiti. Tako se bo volja vedno utrjevala. Človek posatne vzor reda, točnosti in zanesljivosti, kar je vsekako dragocena in prekoristna pridobitev. — Vežbajmo svojo voljo tudi pri govorjenju, v jedi in pijači, v veselju in nezgodi, zlasti pa v jezi in razdraženosti. Če hočemo, da si utrdimo lep značaj, so take vaje neobhodno potrebne.

Kako si še utrjujemo voljo? — Gojenec naj si skuša prisvojiti jekleno **odločnost**, da bo mogel vztraj-

no in z nezlomljivo silo izvrševati svoje sklepe in namere. Ta odločnost bo odstranjala vse ovire dobrega; pregnala bo vse težave, zavrгла vse dovoljene užitke in ugodnosti, ko gre za izvršitev važnega sklepa. Gojencu je torej treba večkrat naglašati, da ni značaj, kdor ob ugodni priliki pač kaže neko močatost in odločnost, v odločilnem trenutku pa odpove, ker bi se bilo treba nekoliko žrtvovati ali odreči kaki ugodnosti ali pa prevzeti kako grenkobo.

Med starimi Grki so se svoj čas posebno odlikovali Pitagorejci. Bili so modri, ponižni, skromni in polni vrlin. Kdor je hotel biti sprejet v ta "red", je moral napraviti ostro poskušnjo: kar tri polna leta se je moral vežbati v strogi molčečnosti. — Zakaj so zahtevali Pitagorejci tako nenavadno resno pripravo? Sodim, da zato, ker skoraj ni težjega na svetu, nego krotiti svoj jezik. Kdor to zmore, kaže toliko samovladstva, udeležuje tako utrjeno voljo, da mu je lahko zaupati tudi v važnejših stvareh. Kdor ima tako izvežbano voljo, izpričuje, da bo krotil in vladal svojo voljo tudi v drugih, še težjih zadevah.

Ko krepimo in utrjujemo voljo za dobro, se moramo pa posluževati tudi nadnaravnih pomočkov. "Navada in milost božja sta dva glavna činitelja čednostnega življenja. Da se krepostnemu življenju privadimo, se moramo v kreposti mnogo uriti in krepostno dejanje večkrat ponavljati. Milost božjo pa dobimo predvsem po molitvi in sv. zakramentih. — **Vaja, molitev in sv. zakramenti** so najpotrebnejša sredstva za **vzgojo volje**."

S krepko voljo, ki jo podpira božji blagoslov, bomo izvršiti čuda. — Človek, ki si je utrdil voljo, da od pravih načel nikdar in pod nobenim pogojem ne odstopi, marveč se jih trajno in zavestno oklepa v mišljenju, govorjenju in delovanju, je **značaj**. Značaj govori: "Pri tem, kar sem rekel, ostanem, če se ves svet narobe obrne." Krščanski človek, ki je obenem značaje in vesten, ve, da so kvarni časopisi in pohujšljive knjige strup, zato jih načelno niti v roke ne jemlje, četudi bi mu kdo prigovarjal. — Kdor pa nima utrjene volje, se da pa urno pregovoriti, češ, sklep gori, sklep doli. Volja tako še bolj oslabi in opeša; skušnjava ima čedalje lažje delo. Če n. pr. skleneš, da hočeš prejemati sv. zakramente vsak prvi petek v mesecu, pa pride vmes majhna ovira, zapreka, neprilika, da rečeš: "Saj nič ne de, ako enkrat opustim!" — je že lenoba premagala voljo. Drugič se najde nov izgovor — in sklep je splaval po vodi.

Vse prizadevanje, ki ima namen, utrditi voljo in ji zagotoviti vztrajnost, pa ima pravo vrednost le v slučaju, če utrjeno voljo postavimo v službo višjim ciljem, Ljubezni božji.

DOSEGEL SE JE "SPORAZUM"

o razdelitvi jugoslovanskih tovarnih železniških voz med Italijo, Nemčijo, Madžarsko, Bolgarsko, Srbijo in "neodvisno" Hrvatsko. Zdaj se pripravljajo za potniške.

Iz pisma, ki je po ovinkih prišlo v Zagreb, sklepamo, da so v Zagrebu izvršili **šamcumer** industrijalec Žiga Stern, ga. Benedik, znani bankir Rein, Zdenka Weissman in ga. Stroeger. V prisilno taborišče v Gradec pa so odpeljali odvetnika Mogana s sinom, dr. Gottlieba z bratom, dr. Lichta, Vladka in Roberta Maceljškija, Leona in Pavla Fischerja in mnoge druge.

Odposlanstvo fašistične stranke pri hrvatski vstaški stranki je začelo izdaja-

ti svoje glasilo v hrvatskem jeziku z naslovom "Poročila odposlanstva fašistične narodne stranke pri vstaškem gibanju".

NOBEN RUDNIK V SRBIJI

ne dela, zaradi poškodovanj, je dejal dr. Sekulič, nobena večja tovarna ne dela, zaradi pomanjkanja sirovin zlasti tovarne tekstilnih potrebščin. Železnice so v prometu v spremstvu letal in težkih oklopnih edinic.

Polegli doktor pripoveduje, da si nemški državljani ne upajo potovati sami z avtomobili in da je nedavno bil težko ranjen neki častnik nemškega Gestapo-a pri napadu blizu Beograda. Zaplenjena so imetja vseh židov in delati morajo težka dela.

Dr. Sekulič je izjavil, da je Bolgarska sirovo izvedla zasedbo Južne Srbije in izvršila mnogo ubojev. Skoplje, nekdanje mesto s 80.000 prebivalci jih ima sedaj samo še 25.000. Izjavil je dalje, da ima četniška vojska, ki jo vodi polkovnik Draža Mihajlovič nad 100.000 pristašev in da ima "nevidna oblast sedaj svoj lastni generalni štab, svoje oddelke za zvezo in radijsko postajo".

Zavezniški odbor za poročevanje pravi v svojem zadnjem poročilu o stanju v zemljah pod oblastjo osišeča, da so v Jugoslaviji Nemci izvršili smrtno kazen nad več kot 50.000 osebami. V posameznih vaseh Jugoslavije je bil ustreljen vsak deseti človek, a vasi so bile požgane.

YUGOESLAVIA AL LLEGAR EL AÑO 1942.

El ejército del general yugoeslavo Draga Mihajlovic constituye un factor serio. Después de la derrota de abril, iba organizándose secretamente el movimiento que ahora alcanzó pleno desarrollo. El ejército yugoeslavo contaba con la posibilidad de lo que ocurrió. Por el mismo estado mayor fué designado, años atrás, el jefe actual de nuestra armada para estudiar el sistema de lucha de guerrillas.

Pasaron algunos meses sin que nadie sospechara lo que iba preparándose, y se abrió el nuevo frente de lucha en el mes de septiembre. Desde entonces la situación se complica diariamente.

Hoy se sabe que existe un ejército organizado con todos los elementos de la guerra moderna. Las partes centrales de Serbia y Bosnia están en pleno dominio de los "Chetniki", que disponen no sólo de fusiles y cañones, sino también de municiones abundantes y hasta de fábricas de ellas. Últimamente se supo, por intermedio de las transmisoras en poder del ejército yugoeslavo, que disponen también de un cierto número de aviones de procedencia alemana, inglesa y rusa.

La presión alemana, al ejecutar los rehenes, no ha podido doblegar el espíritu combativo de los "Chetniki" sino que sucedió lo contrario, de modo que las divisiones alemanas, compuestas de 45.000 soldados ya no quieren arriesgar sus vidas en las montañas yugoslavas dejando esta tarea a los húngaros e italianos que tampoco se entusiasman por esa clase de peligros.

De ESLOVENIA nos llegan muy pocas noticias. Los opresores parecen tener vergüenza de su proceder inhumano. Para que el mundo no sepa lo que pasa han impuesto un aislamiento absoluto a nuestro país. Sin embargo trascendió un detalle, por cierto dolorosísimo:

A los padres eslovenos les han sacado 10.000 niños y, sin dar ni la menor noticia de la dirección, les han llevado a tierras desconocidas. Es el plan de ellos de exterminar nuestra nación. Después de haber alejado al clero y a todos los intelectuales, expulsado a todos los no deseados, cayeron sobre nuestros niños, la esperanza del porvenir de la nación. ¡Quién puede entrever todas las terribles tragedias de estos modernos Herodes! A este crimen pronto siguieron otros más: los de ejecuciones en masa de los padres que se oponían a tal atrocidad.

Mucho mejor es la situación en las partes ocupadas por los italianos. Pero también allí ha levantado la V un movimiento peligroso, que tuvo por consecuencia una masacre de 2000 personas en Ljubljana.

Considerándose libres de toda moral, han faltado al respeto los invasores a las jóvenes eslovenas. Es lógico que tal proceder provocara a los jóvenes, que aplicaron palizas a algún insolente. Las consecuencias fueron las condenas a muerte o a prisión de muchos jóvenes "por atacar a las guarniciones italianas".

En LONDRES se registró un acontecimiento de importancia fundamental para el futuro de Yugoslavia. Los hechos ocurridos en Yugoslavia han planteado serios problemas. Por la tirantez entre los serbios y croatas creían algunos imposible ya pensar en la restauración de Yugoslavia. Sin embargo, las dificultades surgidas parecen desvanecerse frente a los

PRVO SVETO OBHAJILLO

Opozarjamo vse stariše in vzgojitelje, da se bo vršila slovesnost Prvega Svetega Obhajila 19. APRILA NA PATERNALU.

Poskrbite za svoje otroke in prijavite jih čim prej, da jih bo mogoče prav pripravi na prejem božjega kruha in bo tako s tem tudi pomagno starišem in vzgojiteljem v njihovem teškem in odgovornem vzgojnem delu.

Prijavite otroke g. kaplanu Hladniku ali pa sestram na Paternalu, Paz Soldán 4924. Telefon 59-6413.

CERKEV SVETE NEŽE

Bližnjim sosedom bo že znano, da je cerkev svete Neže na Avalosu dobila precej drugačno obliko. Bila je znatno povečana in dobila je tudi lično pročelje.

Ker je ta cerkev v tesnem stiku s slovensko kolonijo v Buenos Airesu, ki je tamkaj imela najprej svojo redno službo božjo in je tam dolgo časa tudi stanoval njen prvi kaplan rajni g. Kastelic.

Ker je tamkaj bilo sklenjenih nekaj stotin slovenskih porok in izvršenih še mnogo več krstov.

Ker so tamkaj duhovniki vedno bili in so naši najboljši prijatelji.

Zato je primerno, da tudi mi skupno proslavimo ta dogodek.

Povabljeni ste, da se v velikem številu vdeležite svete maše v tej cerkvi na Avalos 250, ki se bo z vso slovesnostjo vršila

1. MARCA OB 10 URI.

Istotam se vrše tudi popoldanske molitve 1. marca ob 16.30, nakar ste povabljeni vsi rojaki v šolo, kjer bo slovesno otvorjena javna knjižnica.

SLOVENSKA JAVNA KNJIŽNICA

Od rajnega g. Kastelica imamo lep spomin med nami. Zbral je namreč lepo knjižnico, katero je nato odkupil g. Hladnik in jo daje sedaj na javno uporabo.

Knjižnica bo poslovala v naši paternalski šoli (Paz Soldán 4924) in bo odprta: ob nedeljah od 15—16 ure in po končanih molitvah (od 17.30—19 ure).

Knjig je čez 600 in so mnoga dragocena dela.

Najprej imajo pravico do njene uporabe člani bratovščine Živega Rožnega Venca.

Nikomur se ne bo posodila nova knjiga, dokler ne bo prejšnje vrnil.

Odškodnina za knjigo bo 10 centavov za 1 teden.

Vsak bralec bo moral imeti vloženo 1 peso kavicije.

Podroben poslovník bo na razpolago v knjižnici.

SLOVESNA OTVORITEV KNJIŽNICE bo 1. MARCA po končanih molitvah, ki se bodo vršile v cerkvi sv. Neže na Avalos 250.

Skupina otrok v San Antoniju

Participaron como 300 personas en la peregrinación a San Antonio de Padua.

Un grupo de niños en la "zorra".

progresos de las armas aliadas. Los croatas mismos, sintiéndose profundamente heridos con la idea de un rey de sangre italiana, están comprendiendo cada día mejor el error de Pavelich.

La nueva situación aconsejó un cambio en el gobierno que actualmente encabeza Dr. SLOBODAN JOVANOVIĆ. Dicho político es profesor de derecho y fué rector de la Universidad de Beograd. Conocido por su concepto real del arreglo interior de Yugoslavia, siendo igualmente apreciado por los serbios, croatas y eslovenos, es el personaje más autorizado para dirigir

el gobierno yugoslavo en los preparativos del porvenir que ya se perfila en cierta forma concretamente.

EN ARGENTINA

El acontecimiento más importante fué la inauguración del "Hogar Yugoslavo" que tuvo lugar el 11 de enero en Dock Sud. Fué inmenso el gentío que se reunió para celebrar un hecho tan significativo.

Muy activamente participaron los yugoslavos en la gran "Feria interaliada" que se realizó en Links FCS.

Glavna težava skupnih izletov je v veliki malomarnosti rojakov, ki odlašajo do zadnjega svojo prijavo.

Krivičen bi bil, če bi tako trdil o vseh rojaki, kajti to pot je bilo že prav veliko tistih, ki so poskrbeli za vozne listke pravi čas. Njim na hvalo, da smo mogli imeti tako lep dan.

Vsekako pa moram spet opozoriti, da je za naslednje tevrstne prireditve treba še nekaj več točnosti, da se tako izognemo vseh nepotrebnih nevednosti.

Za prihodnje leto upam, da bo še več točnosti in bo tako odstranjena vsaka neprijetnost radi vlaka, katerega morejo dovoliti le na gotove račune.

Včetrtek pred našim romanjem se je začelo resno zanimanje. Vsak čas je brnel telefon in sem hitel zapisovati številke, ki so bile naslednje jutro že tako visoke, da sem bil gotov za 200 oseb.

V nedeljo nam je Bog dal lep dan. Ko se je bližala ura vlakovega odhoda, smo se že srečavali stari znanci in kmalu napolnili tri vozove, ki so bili za nas določeni.

Vse bi bilo lepo in v redu, če bi prav isti dan ne imeli tramvajci svojega piknika v Ituzangó. Ko bi mi vedeli kaj takega, bi se postavili kot vojaki na fronti in bránili svoje pravice... Pa kaj bi se bili! Saj smo si nazadnje še nekako uredili in srečno stopili spet na cesto.

Dolg sprevod se nas je zvrstil, da je izgledalo kar kot tiščglava množica. Kmalu se je oglasila pobožna pesem in tako smo veselo korakali med zelenim poljem. Prijazno se nam je nasmehnili cerkev svetega Antona in nas pozdravila s potrkavanjem. Na vhodu so nas pa patri ljubezljivo sprejeli.

Dve maši sta bili določeni za nas. Nekaj časa je vse prav šlo. Oglasili so se naši avehanedski pevci in nas razveselili z ubrano pesmico. Škoda da so nam napravili zmedo pozneje. Toda kaj hočemo, ko je pa na svetu tako, da ima vsak rad nekaj pravic. Maša ob 9 uri je namreče otroška in vedno oni pri tej maši pojo in glasno molijo, in tako smo morali tudi to pot mi nekaj popustiti.

No, da. Pri pametnih ljudeh se vse dobro uredi. Saj tako vsi delamo in moramo delati ter tudi peti v božjo čast in ne v svojo lastno, kot oni pevci, ki nam trpinčijo ušesa na radiju... Saj nam bo dan še dolg, in bomo še marsikatero lahko zapeli, božjo in narodno!

Nobene zmote pa ni bilo med drugo sveto mašo, pri kateri so zapeli paternalci. Pa je bilo tudi njihovo petje tako polno, tako ubrano, da ga sveti Anton v tisti cerkvi najbrže še ni slišal takega.

Vesetje je bilo za nas vse. Saj nas je bilo tako lepo število in dan je bil tako lep, da se je kar vse smejalo. Menda je samega veselja poskakoval tudi tisti auto, ki je prevračal kozolce in nazadnje obstal negibljiv v jarku... Pa se mu ni zgodilo nič hudega. Edino nam je to nepriliko napravil, da so nekateri naši pohiteli gledat, kaj je in s tem zamudili slikanje. Če bo kdo na sliki naštel manj kot 300 ljudi, je vseeno resnica, da nas je bilo raje več kot manj. Saj nas je samo z vlakom prišlo 250. Mnogi pa so prišli z drugimi vlaki in omnibusi.

Srečali smo se znanci iz vseh strani.

Boječe je stala ob strani priletna gospa. Bil je to pač za njo eden največjih dogodkov, ko je prvič prišla med Slovence v tujini. Prišla je iz daljnega Marcos Paz. Tamle je skupina iz Maschwiza. Tistile so iz Berissa. Iz vseh krajev so prihitali in za vse je bilo dovolj prostora, sonca in veselja.

Ves šolski vrt je postal pogrnjena miza. Doli na koncu

je Andrej postavil gostilno. Iz hladnega ledu so se zlato smehljali naranhini in pivo, se jeponujalo vino. Družba ljudi, nekateri stari znanci, drugi pa so se komaj prvič srečali, je oživila in bili smo si kar kmalu vsi kot ena družina. Škrbec je imel hrena za vse, a ga je nemara zanj samega zmanjkalo. Starosta Andrej Čebokli je kar pozabil da je hruške za sebe prinesel, Šeruga je uslužno stregel in pozabil da je tudi njemu treba jesti...

O poldne je prišla tudi pečenka po naročilu. Sestre so nam pripravile dobre solate in slastnega paradižnika... kaj pa kruh?

Pesjanska zgodba vendar!

Vsaki stvari se na svetu lahko odpomaga. Samo smrt ni ma leka. Sestre so hitro dale na razpolago svoje zaloge. Vida je pa nekje našla kolo in, tik, tak, je bilo kruha.

Da bi veselje ostalo tudi v spominu za naprej, so pa tudi fotografi stopili na delo in marsikateri veseli obraz ujeli.

Čas je hitel, da je bilo kaj. Le kdo bi verjel, da je bila že skoro tri ura, ko se je prikazal ljubezni obraz P. Gabrijele, ki je obilni meri veselega razpoloženja priložil še svojega ribniškega humorja.

Vse je šlo lepo in gladko. Le čas je potekal in zaloge pi-jače in jedače so ginile med tem ko je krožila vesela pesem deseterih zborov, ki so tekmovali med seboj.

Čisto iz strani je že pogledovalo sonce in bila je že šesta popoldanska ura, ko se je naša družba spravila proti cerkvi in tamkaj v ubrani sveti pesmi završila lepi dan.

Ni bilo vse popolno. Saj na svetu take stvari ni!

Kar je bilo to leto nedostatkov, jih bomo za naslednje leto odpravili ko se bo mspet zbrali, če Bog da še bolj številno. Zagotovili si bomo dve maši, ki bosta popolnoma naši, kar bo lahko s tem, da bomo šli pol ure kasneje z doma.

To pa že sedaj prosim, da pohitite s prijavo, da ne bo nobene nepotrebne sitnosti z železniško upravo.

***

Patri so bili z našim obiskom prav zadovoljni. Saj je bilo to naše romanje menda od vseh najbolj številno. Posebno zadovoljni so bili z našim spodobnim obnašanjem in lepim petjem.

Ena pritožba je pa le bila tudi izrečena: Da so nekateri sadje kradli in veje lomili. Sicer tega ni bilo veliko, toda dovolj za to, da je grdo. Gotovo se prihodnjič kaj tega ne bo več zgodilo.

Tudi naš gostilničar Andrej se je pritožil, da mu je zginito nekaj kupic in nekaj steklenic.

Morda niti niso naši tega krivi. Vsekako je to stvar, ki ni nič kaj prida.

Janez Hladnik.

Skupina rojakov, največ iz Avellanede.

“SLOVENSKI DOM” priredi velik “PIK-NIK”

1. FEBR. v SAN ISIDRU, 2 kvadri od postaje.

CAPITULO PRIMERO.

Desde el norte, oriente y occidente afluían los guerreros. Día a día regresaban al castillo los mensajeros, montados en negros y sudorosos potros, para comunicar al Señor Svarún el feliz término de su misión. Se sentaban en el patio a contemplar el fuego. Los siervos les alcanzaban trozos de cordero asado; Liubíniza, la hermosa hija del Señor, les ofrecía miel y los obsequiaba con pieles de corderito blanco. Iztok, el hijo, salía del castillo a la llegada de cada enviado y se apuraba a dar la bienvenida a los guerreros.

— La Providencia te inspiró, jefe; las hadas os acompañaron, rudos guerreros, cuando atravesasteis el pantano y los senderos de los montes para llegar al castillo de mi padre, Svarún, el Señor, ¡que os agradece y saluda!

Así hablaba el joven Iztok a la tropa de eslovenos que se reunía en la llanura alrededor del castillo. Las lanzas relampagueaban en el bosque de robles, y en la oscura noche se encendían las antorchas. Iztok no se cansaba; a cada tropa saludaba en nombre del Señor y acompañaba al Castillo a cada caudillo para que allí recibiera alimento, descanso, numerosos saludos y aún palabras de aliento.

El valle alrededor del castillo se llenó de carpas. En el llano danzaba un lago de fuegos, vibraban las canciones guerreras, los carneros y las ovejas balaban, mugían los terneros al ser llevados al matadero. Todo alrededor los caballos relinchaban y mordisqueaban el pasto seco. A la región llegó un tardío otoño.

Por el baluarte se paseaba Svarún, el conocido Señor de los eslovenos. Una suave túnica, obra de Liubíniza, cubría su cuerpo; en la cintura había cosido tibias pieles de cordero y la más hermosa piel de carnero protegía sus viejas espaldas.

Sus ojos se hundieron en el mar de fuegos; se enderezaron, amplias, sus espaldas encorvadas; levantó su puño y lo sacudió hacia el sur.

— ¡Hilbudi, Hilbudi! ¡Ladrón de nuestra libertad! ¡Tú, fuerza de los bizantinos! ¡Tú, nuestro terror! ¡Qué este fuego te consuma! Que este fuego destruya tus águilas! ¡Hilbudi, siervo de los negros espíritus del mal! Svarun, canoso, viejo y encorvado, apretará su cinturón de cuero de vaca, colgará de él su más pesada espada e irá a guerrear contra tí, ¡para que vuelva a brillar libre el sol para los eslovenos! —

Se irguieron ambos puños, temblaron las sarmentosas manos, brillaron los ojos como si fueran los fuegos del valle. Poco a poco se fueron abriendo los puños, y aún más alto se irguieron las manos; volvióse con cara grisácea hacia oriente y suspiró con voz temblorosa:

— ¡Svarog, * ten piedad de nosotros! ¡Perun, castígalos! ¡Morana, perdóname, perdona a los guerreros! Los montículos blancos de los huesos de mis hijos fueron diseminados por los

*) Svarog — dios creador; Perun — dios del trueno y de la guerra; Morana — diosa de la muerte.

cuervos en la región por donde anda Hilbudi. ¡Morana, apídate! ¡Ya tienes numerosos sacrificios! —

Se desprendió una lágrima de sus ojos y cayó en la blanca barba. La primera lágrima fué para el primer hijo; la segunda, y la tercera y la novena para el noveno hijo. Las espadas de los soldados de Hilbudi habían tronchado sus vidas. El Señor tembló, las rodillas se le doblaron y con profundo pesar se sentó en la alameda.

¡Padre, no llores! ¡Mira los fuegos! Vinieron los jóvenes guerreros y trajeron los arcos que siembran las flechas así como Perún dispersa desde el cielo sus rayos. ¡Padre, nosotros ganaremos! ¡Perun está con nosotros! —

Iztok ayudó a levantarse a su padre.

— Puede que tú también, mi único... — y salieron del baluarte.

En el valle se fueron apagando los fuegos; los ruidos se silenciaron; calló el belar de las ovejas; ardían en el cielo las inmóviles estrellas.

Amaneció una espléndida mañana. Sólo en primavera se levantan tales alboradas. Svarun se irguió en su lecho, al que cubría una flexible piel. Brillaba en su rostro algo mañanero, como si una alegre luz se reflejara en las piedras grises. Gozoso saludó al día; una gran esperanza nacía en su corazón.

— ¡Otoño, y tal mañana! Todo está rociado de púrpura: alegría, cual si Divana ** caminara por los pastizales y junto a las mieses maduras. Todo augura felicidad en esta mañana dedicada al sacrificio. —

El Señor se levantó y ágilmente golpeó con un pequeño mango sobre el tabique de madera.

— Krok, llama a los heraldos. Que suban a las alamedas, con la fuerte voz de sus cuernos reúnan a los guerreros alrededor del ara. Los dioses me sonrieron desde el amanecer. Están de humor festivo. ¡Apurémonos a cumplir nuestras promesas! —

Krok se retiró, no pasó el tiempo en que tarda el arado en volver en el extremo de un surco y comenzar uno nuevo, cuando comenzó a atronar todo a lo largo de las alamedas.

Con intermitencias, como si fueran golpes, cantaban los curvos cuernos caprinos. Todo el valle se inundaba en el llamado y las notas se elevaban hasta las montañas por sobre los amarillentos robles y hayas.

En el valle todo se movió, como si hubiera brillado un alegre sol sobre un inmenso hormiguero. Salían de las carpas los guerreros; ataban sus espadas y sus vainas con gruesos cintos de cuero; el carcaj con las flechas cargaban los jóvenes en sus espaldas; mientras con la derecha empuñaban el arco. Hombres como robles, velludos sus anchos pechos, arrancaban de la tierra blanda sus largas lanzas; las espadas refulgían al sol. Los caudillos llamaban a los suyos, amarillentos grupos de semidesnudos guerreros se reunían en torno a sus jefes. Cada grupo era un muestrario de pieles que pendían desde los hombros por la espalda. Blancos corderos, carneros negros, osos rojos, zorros y linceas, castores y núnrias, tela blanca, todo se reunía.

Una vez más rugieron los cuernos en las alamedas, cien y cien voces contestaron al llamado desde el valle. Se movieron los grupos como un mar golpeado por la tempestad y las olas multicolores chocaron dirigiéndose hacia un montículo sobre el cual sacudía sus rojizas hojas un imponente tilo y las dejaba caer sobre el ara, donde ardía un gran fuego.

Lo encendieron Iztok y Liubíniza. Los rostros solemnes, los brazos cruzados sobre el pecho, miraban las llamas del altar. Cuando el llamado atronó en el valle y se movieron las agueridas tropas, Iztok se volvió, separando su mirada del

**) Divana — diosa de las flores.

fuego. En sus ojos brillaba la alegría. Liubíniza miró hacia oriente, en sus albas vestiduras temblaban los rayos de sol, que se derramaban también en su maravillosos cabellos, trenzados con flores otoñales. Al mirarla en los ojos, temblaron de vergüenza porque la luz de esos ojos era más pura que el mismo sol. Sus labios se movían, oraba a los dioses por los ágiles guerreros.

Krok volvió a sonar su cuerno con alta, solemne voz. Todas las cabezas giraron hacia el castillo; de atrás, de un fuerte enrejado apareció el Señor Svarún. Una blanca túnica caía hasta el suelo por su alta talla, su espalda no estaba encorvada. Con la cabeza erguida caminaba solemne delante del grupo de los más ancianos jefes. Estaban sin armas. Durante unos segundos se oyó un murmullo, luego un griterío entre las huestes, pero en el acto todo calló. Con profunda solemnidad Svarún, el Señor y sacerdote, se acercaba al altar.

Todos los caudillos acercándosele le entregaban sus ofrendas.

Derramó sobre las llamas el más hermoso trigo y sobre las brasas vertió aceites aromados traídos por caravanas asiáticas desde el Mar Negro; los siervos sacrificaron un cordero blanco que los jefes depositaron sobre la fogata. Las llamas lamieron las ofrendas; el fuego se elevó alto; las ramas del tilo se inclinaban y un penetrante perfume se expandió por el ambiente. Todos se retiraron del fuego con respeto. Sólo quedó Svarún, su cabeza gris cayó sobre su pecho, tal que sus mejillas se escondieron en su larga, blanca barba. Silencio... Se oía cada hoja que caía del tilo. No crujió la espada de ningún guerrero, ni una lanza chocó con otra, no se movió una cuerda en el arco. La guerra estaba sepultada delante del montículo.

PREJ SO BEŽALI IZ ITALIJE, ZDAJ PA V ITALIJO!

Malo čudno se sliši, pa je resnično: Hrvaški bežijo iz Hrvatske v Italijo, ker so celo pod italijanskimi oblastmi bolj varni, samo če imajo sredstva za življenje. Ko je Italija zasedla Slovenijo, Gorski Kotar, Hrvatsko Primorje in velik del Dalmacije, ije naš narod v množicah bežal iz teh krajev v "neodvisno" Hrvatsko, misleč, da bo v "neodvisni" lahko svobodneje živel. A zmotili so se vsi, kajti v tej "neodvisni" je cvetelo vsakršno zlo, toda svobode ni bilo. In zgodil se je čudež, — ni mogoče reči drugače, da so

Hrvaški bežali v Italijo, da jih ona vzame v varstvo pred Hrvatsko! Niso se vračali samo tisti domov, ki so prej pobegnili pred italijansko vojsko. Bežali so vsi, ki so mogli pobegniti. Priti do krajev, ki jih je zasedla italijanska vojska, oblast ni bilo tako težko, vendar je bilo treba urediti nekaj malenkosti, tako: plačati mastne tisočake za dovoljenje, to je, da nisi bil zaprt. Zraven tega si moral imeti mnogo denarja za življenje v krajih, ki so jih zasedli Italijani, kajti italijanske oblasti se ne brigajo za stan in hrano beguncev. Pri tem so vstaški voljaki "šli na roko" in za masten denar

Entonces Svarún extendió sus brazos, los levantó en alto. Los guerreros inclinaron la cabeza.

— ¡Dad! Dios poderoso que abres el puño y siembras las campiñas y las llenas de alimentos, que multiplicas los rebaños de ovejas y alimentas al ganado ¡ten piedad de nosotros! ¡No permitas que falten los sacrificios en tus altares porque nuestros enemigos nos arrasen los campos, nos roben el ganado y los rebaños! ¡Ten piedad de nosotros! ¡Veles, que guardas el pastoreo, echa los cascotes enemigos de las verdes praderas! ¡Perun, envía el rayo y el trueno, domina a los demonios, carga a Morana de cadenas para que nos perdone, que le baste el sacrificio de nuestros hijos muertos! Providencia, que con un solo ojo miras por toda la tierra; señálanos al enemigo para que lo atravesemos con nuestras flechas, que lo alcance la lanza y que nuestra hacha le tronche la cabeza. ¡Apiádate de nosotros! —

Svarún calló, las manos le temblaron, durante la ardiente plegaria dirigió su mirada al sol.

Pasó una ráfaga, el tilo crujió, las hojas cayeron sobre el altar y los sacerdotes. El ejército se movió en una especie de convulsión gozosa. Parecía que todo el valle se hubiera alegrado y quisiera gritar su felicidad. Calló el griterío de la multitud. Svarún se dirigió a sus guerreros.

— ¡Los dioses nos escucharon! —

Se serenaron los rostros, las manos apretaron las espadas y las lanzas. ¡Las huestes crepitaron como si el fuego invadiera un bosque seco!

— ¡Los dioses nos escucharon! Nos acompañarán, les señalaremos a aquel que cortó el camino a los eslovenos, que nos ocultó el sol libre y se sentó como un lince detrás del Danubio esperando beber nuestra sangre. ¡La bebe ya tres años! Más allá del Danubio camina el audaz Hilbudi y busca nuestro ganado y nuestros rebaños, mata y aprisiona a nuestros libres hijos. Ya saben, hermanos, los eslovenos estamos acostumbrados a conquistar tierras y no a entregarlas. Por eso juremos venganza para nuestros hijos y nuestra tierra; venganza para nuestros dioses que Bizancio desprecia. Mientras haya sol, mientras haya lanzas y flechas y espadas, ¡el esloveno no se rendirá! ¡Muerte a Hilbudi! —

El anciano calló cual si el humo le cerrara la garganta. El ejército no habló, pero sólo por un segundo, después atornó, como si estallara un volcán desde el corazón de la tierra. Bosques de lanzas se irguieron; las vainas cargadas entrechocaron; silbaron las cuerdas en sus arcos; alto, sobre las cabezas, refuglian las espadas. Al menor movimiento, este ejército se hubiera precipitado como una terrible avalancha. Los desnudos pechos construirían muros; las corazas bizantinas gemirían bajo los golpes de lanza que les asestarían esos poderosos biceps.

El grito subió hasta el cielo, todo se movía, parecía una todo. Las mejillas de Svarún sonrieron. ¡Los rayos del sol fiera que después de romper sus cadenas quisiera destruirlo jugueteaban con sus niveos bucles!

Traducción de DARINKA ČEHOVIN

so vsakomur dali dovoljenje. Pa v pravem pomenu besede masten denar, tako da mnogi reveži zaradi tega niso mogli na pot. V Ljubljani so tisoči pobeglih Hrvatov in tudi Slovencev, ki so pobegnili iz krajev, ki jih je zasedla Nemčija, tisti seveda, ki jih Nemci niso izgnali drugam. Split je poln hrvaških beguncev, dočim jih v Sušak prihaja zelo malo, ker jih italijanske oblasti tam ne gledajo rade, ker je od tam preveč lahko preiti na Reko — brez tistega "pusti skoz", ki ga moraš imeti zraven vizuma v potnem listu, če hočeš prekoračiti prejšnjo jugoslovansko-italijansko mejo.

GLASOVI OD DRUGOD

MOJI VTISI IZ NOVE MAŠE V SAO PAULO, BRAZILIJA

Sao Paulo, decembra 1941.

Dosti novic in dogodkov smo imeli letos v tukajšnji jugoslovanski koloniji ne da bi kdo kam kaj poročal. Ne bilo bi pa prav, ko bi zamolčali dogodek, ki smo ga preživeli prav te dni. Osmega decembra sta bila posvečena v mašnika dva Slovenca, častiti gospodje **Alojz Zver** in **Alojz Fras**. Prvi je imel novo mašo v nedeljo 14. t. m. v cerkvi sv. Jožefa v Belemu, takorekoč v sredini tukajšnje jugosl. kolonije ob polni cerkvi vernikov, po večini Jugoslovancev.

Ko je novomašnik stopil pred oltar, je iz kora zadonela naša lepa, v sree segajoča, slovenska nabožna pesem, ki se je vrstila druga za drugo... tako, da se nam je zdelo da smo vsak v svojem rojstnem kraju...

Hvalili smo Gospoda, ki nam nam je dal duhovnika naše narodnosti — in skupno z njim smo Boga prosili naj reši težkih okov naš trpeči narod v stari domovini...

Po maši smo se pred cerkvijo ustavili, in so se srečali rojaki, največ je bilo takih, ki se niso videli Bog ve koliko let. Krepko smo si stisnili desnico. Pozdravljali smo se tudi taki, ki smo bili v "navskriž", bili smo eno: hočemo novo življenje, življenje bratstva in sloge, v znamenju spoštovanja, ljubezni drug do drugega; vsi v globokem prepričanju in zavesti o našem novem narodnem vstajenju — **močne in nove Jugoslavije**. Kot smo ta dan obudili spomine na cerkv. slovesnosti v rojstni domovini, tako smo se tudi s žalostnim srem spomnili kako je naša slovenska beseda, molitev in pesem, ponižana in preganjana. Tu, tako daleč v tujini smo pa imeli sv. mašo, na katero so nas č. gospodje brez strahu povabili na tiskanih vabilih v slovenskem jeziku in nam darovali podobe v spomin v hrvaškem-besedilu.

Človek ne bi nikdar verjel, da bo od strani Slovencev toliko ljudi pri maši. Z gotovostjo lahko zapišem, da 90 od sto se jih je vdeležilo. Zabeležiti moram tudi, da nismo imeli v S. Paulu že kakih 30 let slovenskega duhovnika, (razen pokojnega gospoda Kastelica, ki se je mudil tu nekako pred 6 leti nekaj ur). Večina rojakov smo šli v cerkev kadar smo jo le nujno potrebovali... Tu je jasen dokaz, da je med našim narodom še vedno tlela iskra, ki veruje v Boga in spoštuje njegove pastirje. Od strani ostalih Jugoslovancev, Hrvatov, pa niti ne govorim. Ti so napolnili cerkve. Ker letos nismo praznovali 1. december, dan Ujedinjenja. Ker se je hoté skupno z Novo mašo slavil jugoslovanski narodni praznik, so prišli tudi Srbi. Torej ni potrebno komentarjev, kaj smo si drug drugemu. Bratje smo si, ki nas uoda veže tesno skupaj in kateri razcepljeni nimamo in ne moremo imeti življenskega obstanka.

VESTI IZ NEPREMAGANE JUGOSLAVIJE

"Frankfurter Zeitung" dne 29. oktobra prinaša sledeče: "Srbija je ozemlje z zemljepisnimi mejami izpred l. 1914. in obsega 48.000 kv. kilometrov s približno štirimi milijoni prebivalcev. Ozemlje je vojaško zasedeno in oblasti so nemško vojaško poveljstvo. Sem spada tudi jugoslovanski del Banata s površino 9000 kv. kilometrov in s 700.000 dušami. Nemške oblasti so omogočile srbskemu prebivalstvu sodelovanje pri upravljanju ozemlja in celo sodelovanje v vladi in reševanje mnogih vprašanj je v njihovih rokah. Za notranjo upravo so bili postavljeni srbski komesarji, a to komesarstvo je bilo v začetku septembra nadomeščeno z vlado. Glavno nadzorstvo nad gospodarstvom Srbije je poverjeno prejšnjemu generalnemu konzulu Neuhausenu." — S tem se poročilo končuje.

Donavska komisija je imela komisije iz

Beograda premestiti v Bratislavo. Jugoslovanskega odposlanca so izključili iz komisije. Uradni jezik v komisiji je nemški in voznina po Donavi se ne plačuje več s švicarskimi franki, temveč z nemškimi markami. V komisiji je tudi Italija.

V Zagreb so prišli italijanski gospodarski "strokovnjaki", da bi skupaj s Paveličevimi "strokovnjaki" uredili gospodarstvo "neodvisne Hrvatske". Sejam je predsedoval italijanski poslanik v Zagrebu Casertano.

Na seji Paveličeve "vlade" se je Pavelić posebno toplo zahvalil Hitlerju, ker je **vzhodno štajersko odstopil "neodvisni"**. To so vas štrigova in še dve drugi vasi v Ljutomerskem okraju.

Mussolini je sprejel generala Coselchija, odposlanca fašistične stranke pri vstaški organizaciji v Zagrebu in vodjo fašistov v "neodvisni Hravtski". Stefan poroča, da je Mussoliniju poročal o sodelovanju vstašev in fašistov pri pobija-

.. Naj se za nas nikdo ne boji,
ker v naših srcih slovanska kri živi.
Vse drugo zastara in mine,
a slovanski narod nikdar ne pogine..

Nisem imel namena opisovati svoje čustvo, in narodno bol, a zdi se mi, da mi je lažje pri sre, če se malo tudi o tem pogovorim.

Pojdimo torej zopet k naši cerkveni slavnosti. Ko je ta končala, sm si seveda želeli videti od blizu naša rojaka-duhovnika. Ni bilo potrebno se dolgo ozirati kje so, prav kmalu sta prišla med nas, po naše pozdravljala in se razgovarjala. Bilo je poldne proč, a nihče se ni zmenil za domov, končno smo se pa le ločili.

Želeč novomašnikoma na njihovi izbrani trnjevi poti vso srečo, jima kličemo prav prišreno: **Bog živi!** **F. C-ič**

***

Eulid, O., 2. jan. 1942.

Dragi gospod Hladnik:

Vaše pismo sem sprejel danes 2. jan. sém v Cleveland, kjer sem pri svojem nečaku župniku Bombaču.

Nimam kopije pisma, katerega sem Vam pred meseci pisal, da bi vedel, kaj sem Vam pisal in kako. Sedaj smo v času, ko se naša politika in vse spreminja iz dneva v dan.

Jaz sem sam popolnoma Vaših misli in so tudi doma. Samo doma in sedaj tu smo vpoštevali pri mojem odhodu dejstvo o ustanovitvi Hrvatske države, o krvi, ki prav kar teče med Hrvati in Srbi, o politiki dela Srbov, ki so proti Jugoslaviji, kar kaže zadnje čase strastno sovražno pisanje srbskega dnevnika tukaj "Srbohrana" proti Hrvatom in Slovincem.

Danes so se razmere spremenile. Minister Snój je bil v Londonu. Ravno jutri imamo zaupni sestanek tu v Clevelandu, kjer bo poročal, kako se razvija delo za Jugoslavijo z združeno Slovenijo sedaj. Baje ima dobre novice. Dal Bog! Jaz sem prepričan, da bi morala iti naša slovenska akcija za novo Jugoslavijo, toda pri tem pa ne bi smeli pozabiti "možnosti", da je imel dr. Korošec prav in se tudi za to eventualnost pripravljati. Jaz sem v Korošcu vsikdar videl moža, ki je daleč naprej videl in se ni zmotil. Bodočnost Slovenije skupaj z Madžari in Nemci bo samo ena — novo trpljenje in pogin. Pa naj se postavi taka federacija na še bolj zlato obljube in zagotovila teh dveh sovražnikov.

To sem Vam samo mimogrede omenil. Jaz se sedaj, ko je Snój tukaj in sta v vladi Krek in on, ne bom v politiko mešal.

Za "Duhovno življenje" Vam bom skušal pisati in pomagati kolikor bom mogel. Toda vedite jaz sem star in ni več prejšnje prožnosti.

Prav veselo in srečno Novo leto

Vaš Zakrajšek.

nju "komunizma" v Hrvatski.

"Vojskovodja" Kvaternik je dal sofijski "Zori" izjavo, češ, da bo še pred zimo strt odpor "komunistov", ki delujejo po nekaterih krajih Hrvatske. Dejal je, da ljudstvo junaško razbija "komunistične oddelke".

S Paveličevim ukazom bodo zaplenili imetja vsem, ki jim bo odvzeto hrvatsko državljanstvo in prav tako vsem tistim, ki bodo brez dovoljenja zapustili ozemlje "neodvisne". Zaplenitev bo v korist "države". Nemška poročevalna družba sporoča, da je v Nemčiji 70.000 delavcev iz Hrvatske in da je zanje nedavno začel izhajati list "Hrvatska Domovina".

V SLOVENIJI IMAJO SAMO ZAJČJE MESO

Iz ljubljanske okolice piše nekdo svojemu bratu v Clevelandu, da imajo tam meso na mizi samo tedaj, kadar doraste njo domači zajci.

London, 20. nov.

Dragi moj.

Jaz sem šele malo v Londonu. Dr. Kuhar in Krek sta se že uživala. Kuharju prav pridejo njegova stara poznanstva. Dobila sta Slovence mnogo prijateljev. Eden prido zbiranje karte, da dokaže katero ozemlje je slovensko. Min. Amery pozna vse naše planine. Min. Faltou se je tepel z nami ob Soči... Scotus viator sam je zadnje dni strašil s separatnim mirom z Italijo, kar bi za nas ne bilo prida.

Iz Slovenije je malo poročil. Veliko je izgnanih, mnogo postreljanih, ker marsikatega Nemca ubijejo. Vas Rašića (pod Šmartno goru) je cela požgana in večina moških postreljena. Tudi organizacija fantov podtalno obstoja, vendar ni mogoče četnikovanje v srbskem načinu.

V Bosni je bilo grozovito. Gotovo je vsaj toliko muslimanov poklanih od četnikov, kolikor Srbov od ustašev....

Razpoloženje je sedaj tako, da smo Slovenci najbolj "jugoslovani" in je to prava pot, ker je tak tudi angleški program. Seveda mi ne odnehamo ponavljati vedno zahtevo: zedinjenje vseh Slovencev v novi, federativno urejeni Jugoslaviji.

Sedaj so vsi Slovenci zapustili Kape Town. Krekova žena je v Sev. Ameriki. Nam ni nič hudega. Dobimo vse kar rabimo. Kruha je v Londonu dovolj, mesa pa po malem.

Te dni je prišlo na Budisavljeviča pismo, ki sporoča o obupnem položaju na Hrvaškem, ki narod vedno bolj poriva v komunizem. Pismo zahteva, da naj Krnjević in Šutej bolj odločno povdarita zahtevo Hrvatov, da so za Jugoslavijo in njeno novo ureditev.

Slovenski radio v Londonu oddaja dnevo ob 19.45 uri. Delata v B.B.C. dva Slovenci: študent Klemenčič in prof. Poberež. Dr. Kuhar govori vsako nedeljo. Imamo pa še eno "skrivnostno" postajo, ki jo vodi dr. Čok in na kateri včasih povedo kaj takega, kar ni povsem v skladu z našo linijo.

Izšlo bo nekaj spisov o Slovincih, pisanih po angleško, da damo kaj Angležem v roke. Pišejo jih tudi Angleži.

Hvaležen bom za vsako pismo.

Tvoj .....

Iz Ljubljane zvemo tole:

Velesejem se je tudi to jesen vršil. Prvi dan razstave je eksplodirala bomba, ki je porušila glavno razstavno poslopje. Vse mesto je bilo okrašeno z it. zastavami in Mussolinijevimi slikami. Pa so se nenadno pojavili letaki, ki so pozivali narod, da naj v duhu spravljivosti in za ohranjanje miru umaknejo italijanske simbole... seveda so Ljubljancem iz srca radi to storili.

Ko je bil "ukaz" izvršen, je prišlo na dan, da je bil potrjen. Ljubljancem so se pa v pest smejali, da so ukani Lahe.

Dr. Natlačen in Pucelj sta podala ostavko na položaje, ki sta jih dobila v novi vladi, ker je "nezdružljivo z njuno vestjo", da bi trpela krivice, ki se gode Slovincem.

Dva slovenska učenjaka je zgubil narod in dva profesorja ljubljanske univerze.

† Dr. Matija Dolenc je bil eden najbolj poznanih slovenskih pravnikov.

† Dr. Rado Kušej, večkratni rektor slovenske univerze in eden najbolj spretnih

učenjakov, je dokončal življenja tek. Podrobnosti smrti niso znane. Ne dvomimo pa, da so posledica tragičnih dogodkov, ki jih odlična moža nista mogla prenesti brez pretresa.

Oba sta bila tudi člana Slovenske Akademije Znanosti.

AMERIŠKI VIRI O DOGODKIH V JUGOSLAVIJI

Jeruzalem, 25. novembra (NYT) — Po vesteh, ki so jih prinesle osebe, ki so prišle iz Beograda in iz okolice ter po vesteh, sestavljenih iz poročil poklicnih vojakov se zdi, da je vsa Srbija resnično v rokah upornikov pod poveljstvom polkovnika Draže Mihajlovića, dočim imajo Nemci samo negotovo nadzorstvo nad kraji južno od Beograda nad trikotnikom Požarevac-Lapovo-Arangjelovac.

Sto in sto zavednih narodnjakov je padlo v preteklih dnevih v borbah proti odredkom osiščarjev — a tudi sovražnik je pretrpel strašne izgube. Rudnik je porušen do tal in mnoga druga mesta so popolnoma uničena. Utrujeni spričo nezlomljive hrabrosti Srbov in razjarjeni zaradi neprestanih napadov in poškodb Nemci po načrtu uničujejo srbske vasi. Smrtne kazni iz maščevanja nad ugodnimi meščani se vrstijo in zdi se, da so popolnoma točna tudi poročila, ki govorijo o ubijanju velikega števila šestnajstletnih dijakov.

Železniška proga med Beogradom, Sofijo in Solunom, ki je sicer hudo preobložena, je zdaj postala posebno važna črta zaradi pošiljanja nemških čet v Grčijo in potem dalje v Libijo ali da izpolnijo izpraznjena mesta in nadomeste, kar s že poslali v Sev. Afriko. In v teh odločilnih časih to važno prometno črto uničujejo in rušijo s celimi vrstami drznih napadov jugoslovanski boreci, ki so med drugim porušili in mnogih mestih progo med Paračinom in Jagodino. Čim nemški inženirji popravijo progo na enem mestu, že morajo hiteti na drugo, kjer so progo ravno dvignili z dinamitom v zrak.

Za sedaj železnice ni mogoče uporabljati za prevoz čet in materiala, zato mora oboje po potih, ki so zaradi slabega vremena strašni. Neki angleški častnik je pred prodorom Angležev v Libijo obžaloval borbe in gibanje v Jugoslaviji, misleč, da je to prezgodaj in da bi borbene moči bolj koristile pozneje, danes pa je izjavil, da zadrega, v katero se spravljajo Nemci pri tem delovanju pomeni veliko pomoč za uspehe na libijski in na ruski bojni črti.

Poroča se, da je stališče Italijanov zaradi delovanja narodnjakov še slabše. V Črni gori so bili prisiljeni umakniti svoje vojašnice v Nikšić, na Cetinje in v Podgorico, iz Hercegovine pa so odšli.

RAZMERJE MED SRBI IN HRVATI

je vedno hujše. Srbski četniki neprestano vznemirjajo Hrvate. Zdaj je pod hrvatsko upravo okrog dva milijona Srbov. V sami Hrvatski ste dve središčni četniški uporovi. Prvi je zahodno s središčno točko v Bihaću v dinarskem pogorju. V tem predelu so gosti gozdovi in strme planine, kjer se je lahko skrivati. Drugi predel je na vzhodu, približno ob črti Brod-Sarajevo. Tudi ta del je gozdat in planinski. Na potu južno od Broda se takoj opaža, da so telefonski in brzojavni drogi vzdolž proge prežagani. Na tak način se med drugim kmetje

maščujejo nad vstaši.

Začeni od male postaje Doboj je slika vedno ista: požgane železniške postaje, ki zraven njih v jarkih ali za železniškimi vozovi, ki jim služijo za zavetje, leže hrvatski vojaki in čuvajo progo. Če se Srbi morejo neopaženi približati, se prav nič ne pomišljajo ubiti postajenačelnika in druge nameščence na postaji. Navadno je konec tega maščevanje in ob nekaterih predelih proge se vidijo požgane in porušene kmečke hiše.

SEDAJ SO SE STREZNILI

Razglasitev tako imenovane "neodvisne Hrvatske" ni napravila nobenega vtisa na prebivalstvo. Velika večina Hrvatov je desetletja bila za določeno obliko sodelovanja s Srbi in s Slovinci.

Dejstvo, da je Hrvatska prišla v roke vstašem je streznilo celo najbolj navdušene samostojneže. Odkar je oblast prevzel Pavelić, ne mine dan, da ne bi po ulicah Zagreba in drugih hrvatskih mest odmevali strelji. Vstaje so postale sestavni del vsakdanjega življenja. Meščani in kmetje se borijo proti ropanju in plenjenju Pavelića in njegove sodrge. Pravijo, da je Pavelić v prvih tednih svoje vladal dal članom svoje telesne straže povečanje, pokončati vse somišljenike prejšnje vlade, zlasti tiste kmetijske voditelje in tiste duhovnike, ki so bili vdani beograjski vladi.

Švicarska poročila so naznanila, da je hrvatski sodni minister izdal uredbo, s katero se omejujejo pravice rimokatolikov in po kateri morajo predati oblastem važne statistične podatke. Preiskava v mesecu avgustu je pokazala, da je samo v Zagrebu izginilo sedem katoliških duhovnikov in sto trideset uradnikov bivše HSS (Mačkove kmečke stranke). Večina trgovcev v Zagrebu in v drugih mestih mora plačevati poseben davek, tako imenovani davek za "obrambo in zaščito", vstašem seveda. Če se lastnik trgovine brani plačati omenjeni davek, potem njegovo trgovino podro, ali pa — kar se bolj često zgodi — lastnik izgine. Policija je pod nadzorstvom vstašev, kajti policijski uradniki in stražniki so po večini člani vstaške stranke. Nemška in italijanska policija delate z vstaši, kajti ti so edina skupina v Hrvatski, ki je z osiščem. Ni treba omenjati, da so žide, ki je njih večina živela v Zagrebu, pregnali in njihove trgovine in hiše zaplenili. Števila uotih židov ni mogoče ugotoviti. Mimo židov zaradi vstaškega delovanja najbolj trpe katoliški duhovniki, kmečki prvaki in mladina.

ZAHTEVAJO VSTAJO

V novopečeni "neodvisni Hrvatski državi" zraven Italijanov najbolj črtijo Nemce. Po vsej Hrvatski nahajate lepake, ki pozivajo k javnemu uporu proti "vstašem" in proti tujim zatiralcem. Prebivalstvo se dobro spominja, da je Italija že dvakrat prevzela Hrvatsko. Starejši rodovi se še vedno spominjajo borbe proti madžarskim mogočnikom, ki so trajale dolga desetletja.

Me temi prepovedanimi lepaki je tak, ki se končuje s temi besedami: "Hrvat! Sovražnik je znotraj naših meja! Osobodite zemljo pred nemškimi, italijanskimi in madžarskimi zatiralci! Uprite se vstaškemu ubijanju! Živela svoboda!"

UNA PAGINA DE HISTORIA

(Continuación)

En la edad media avanzada la Estiria superior ya era étnicamente una mezcla de germanos y eslovenos. Villoríos germanos nacen al lado de los eslovenos; entre alemanes hay poblaciones eslovenas como islas étnicas conservadas hasta muy avanzada la edad media. En algunos pueblos llevan los habitantes apellidos exclusivamente alemanes en otros exclusivamente eslovenos. Más tarde encontramos apellidos alemanes en comarcas completamente eslovenas, lo cual no siempre comprueba la proveniencia alemana. Hay casos que el padre lleva apellido alemán y el hijo esloveno. Algunos pueblos llevan en documentos doble nomenclatura, eslovena y alemana. Y aún hoy en día podemos encontrar muchos eslovenos que llevan apellidos alemanes y no son raros los alemanes de comarcas alpinas con apellidos eslovenos.

La gran expansión alemana hacia el sur en los siglos X. a XII. traspasaba vastamente las fronteras eslovenas. También **Istria** y **Furlania** son desde la segunda mitad del siglo X. provincias adonde extiende sus tentáculos la emigración alemana adquiriendo grandes extensiones de tierra para la nobleza e iglesia alemana. Un sinfín de castillos con nombres alemanes al borde norteño de la llanura furlana son testigos de la época en que se esparcían por la Furlania el clero y la nobleza alemana usurpando tierras al por mayor. En el trono del patriarca de Aquileia y en casi todas las diócesis istrianas se asentaron hasta fin del siglo XIII. príncipes eclesiásticos de estirpe alemana. Furlania posee hasta el final del siglo XIII más vínculos con los norteños alemanes que con la contigua Venecia.

Frente a las grandes pérdidas territoriales que los eslovenos experimentaron desde el siglo X. en adelante a favor de alemanes y magyares hay tan sólo adquisiciones eslovenas muy modestas. Los eslovenos ensancharon sus fronteras, adquiridas en los primeros siglos de su estabilización únicamente en Furlania. Paralelamente con la venida del clero y de la nobleza alemana a las llanuras furlanas va desde el fin del siglo X. la afluyente de los colonos eslovenos. El "contadino" furlano impone a los intrusos eslovenos una resistencia muy débil, tomando en cuenta que han sido llamados por el mismo patriarca de Aquileia, el cual estaba interesadísimo de levantar la potencia económica del país después de las devastaciones por los magyares. La colonización eslovena a fines del siglos X se extendió hasta las orillas del río Tagliamento adonde hasta hoy hay poblaciones de origen esloveno como ser: Gorizza, Lonca, Virco, Gradiscia, Belgrado, Sella, Medea, Versa Scelabonica, Sanctus Vitus de Scelabonibus, Selavons, Pasian Schiavonesco. Empero estas colonias sin eslabon con el cuerpo principal y aisladas a fines de la edad media han desaparecido. Sin embargo al norte de Udine, capital de la Furlania, se han conservado

hasta el día de hoy numerosas colonia eslovenas que han dado varios memorables escritores y poetas al pueblo esloveno. Se los llama "beneški Slovenci" — eslovenos venecianos.

Tentativas de la unificación de todos los eslovenos bajo el cetro del rey checo Přemysl Otokar. — La aparición de los Habsburgos.

En el año 1251 aparece en el horizonte político de Centroeuropa una figura singular: **Přemysl Otokar II**, en aquel entonces aún conde fronterizo de Moravia. La nobleza de Estiria lo eligió en 1251 príncipe de Estiria.

A eso se opuso el **rey húngaro Bela**, que le declara la guerra. El papa, que contaba tanto al rey Bela cuanto a Přemysl Otokar (elegido rey de Bohemia en 1253) entre sus fieles adictos, intercedió en el conflicto, logró la pacificación y la concertación de una paz en Budim en 1254, la que adjudicó Estiria al rey húngaro y Austria al rey checo.

Seis años perteneció Estiria a la corona húngara. Lugarteniente real en la provincia nombróse a Esteban, banus (gobernador) de Croacia. En los castillos, pospuesta la nobleza del país, se sientan nobles húngaros. En general el régimen húngaro era voluntarioso, sobre todo hacia los círculos eclesiásticos, los que sufrían mucho la prepotencia de la nobleza intrusa, lo que provocó el levantamiento contra el lugarteniente húngaro. Esteban, hijo y corregente del rey húngaro, que llegó en 1258 al país, logró en breve tiempo aplastar la rebelión. Residió en el castillo de Ptuj (Petovia) cerca de la frontera húngara.

La orgullosa altivez con la cual Esteban desde Petovia gobernaba el país enajenó al régimen húngaro las últimas simpatías. Una acción secreta, cuyos hilos conectan con la corte de Bohemia, provoca en 1259 una nueva rebelión, esta vez con pleno éxito. El co-rey húngaro huye, los castellanos se escapan y la nobleza eslovena ofrece al rey checo por segunda vez el principado, que éste acepta en el año 1260. La resolución del rey de Bohemia provoca una nueva guerra con la batalla de Kroissenbrunn (Austria inferior) que el 12 de julio de 1260 se decide a favor del Checo.

Para la navidad de 1260 estaba Přemysl Otokar en Gradec (Graz) capital de Estiria, congregándose alrededor de él todos los nobles del país. El checo Voko de Ružomberk es nombrado lugarteniente del rey en Estiria y después de su muerte el obispo Brunon de Olomuc. El mérito de este más capacitado estadista del rey checo era que se afianzó en el país el poderío del rey Přemysl. En años anteriores eran innumerables las adquisiciones injustas de tierras por la nobleza. Por eso el rey checo con su lugarteniente obispo Brunon hizo en los años 1265—1267 levantar un censo restituyendo lo injustamente poseído por la nobleza. Eso enfureció a la nobleza de tal manera, que Přemysl se vio obligado a castigar a los nobles revoltosos. Muchos cas-

VOJAKI HRVATI,

ki so jih Italijani ujeli v vojni v mesecu aprilu v Jugoslaviji, so z ukazom Musolinija osvobojeni. Ukaz se nanaša na 2486 vojakov, ki so bili v ujetniških taboriščih v Italiji in Albaniji.

Zagreb, 12. novembra (UP) — Hrvatske oblasti so prijele nad 40 Hrvatov z dr. švrljugo, predsednikom zagrebške bor-

ze in bivšim jugoslovanskim finančnim ministrom. Obtožili so ga vzdrževanja vezi s prostožidarji. Med ujetimi sta dr. Ivo Belin, bivši podpredsednik in dr. Krbek, podpredsednik za časa dr. Vladimira Mažeka.

Zagreb, 18. nov. (AP) — Poročila iz vseh delov Jugoslavije, ki prihajajo v Zagreb poročajo o nezaupanju, nemirih, terorju in celo o pravih državljanskih voj-

nah v posameznih delih. Poročila so nepopolna, kar je spričo slabih prometnih zvez in vojaškega nadzorstva razumljivo, vendar v celoti kažejo sliko nemirov. Dobro oborožene čete, ki jim pomagajo nemške zasedne oblasti se borijo v obupnih bojih z ostanki jugoslovanske vojske, četniki in tako imenovanimi "komunisti".

LISICA ZVITOREPKA

V PRAVO PLAČA BELIN

Lukavčeve odločne besede navdajo Miroljuba z zadovoljstvom. Zato pritrdi risu in pravi: "Prav rad slušam tvoj nasvet, cenjeni vitez, in te prosim, pozovi mi hitro oba gospoda semkaj! Zavzameta naj zopet svoji častni službi in v kraljevskem svetu naj sedita poleg mene! A v zadoščenje jima izročim Belina, ki si ga naj privošči, da laže pozabita svoje bolečine. In tudi vse druge živali naj se zberó, da jim pokažem, kako kralj časti Lakotnika in Miškota!"

Lukavec je šel v ječo, kjer sta ležala vkovana Miško in Lakotnik, in jima je odpel železne zapestnice in rekel: "V imenu našega kralja vama prinašam, visoka gospoda, veselo vest, da sta svobodna. Miroljub je rekel, naj vaju iskreno pozdravim in vama povem, da mu je silno žal, ker sta pretrpela toliko sramote in ponižanja — po nedolžnem. Kot odškodnino za bolečine, ki sta jih morala pretrpeti, pa vama podari ovna Belina in ves njegov rod z otroki in otrok otroki vred od danes pa do sodnega dne. Tako vama sporoča kralj in vaju prosi, da sprejmeta njegovo milost!"

Ko je bil ris umolknil, je vprašal Lakotnik medveda: "Kaj pravite na to, junak Miško?"

Medved pa odgovori: "Rajši se svobodno klatim po gozdu, kakor da bi dolg čas pasel tule v železju. Le kar h kralja pojdiva, pa si bodimo zopet prijazni!"

Lukavec in Lakotnik in Miško so stopili pred kraljev prestol in sklenili mir, ki ga je moral Belin poplačati s svojim življenjem. In ovnove potomce morita in koljeta Miško in Lakotnik še za naših dni, kadarkoli jim prideta do živega.

NOVE PRITOŽBE ZOPER ZVITOREPKO

Kralj Miroljub je bil neizrečno vesel, ker se mu je posrečilo, da se je zopet

sprijazni z Miškotom in Lakotnikom. Da bi ju primerno počastil, jima je priredil veliko veselico. K tej zabavi so prišle živali od vseh strani. Tudi maček Krnjav in jazbec Dremuh sta prihitela; zakaj zdaj se jima ni bilo treba izogibati kraljevega dvora. Veliko veselje je zavladalo med živalmi kakor še nikoli. Kralj je vse prišlece po knežje pogostil; jedil je bilo v izobilju in pijače so tekale kar v potokih. Trombe so se glasile, bobni ropotali, piščalke in cimbele so zvenele. Nekatere živali so pele poskočne pesmi, druge so plesale; a velerodni gospodje baroni in plemenitaši so se zabavali z viteškimi igrami.

Kralju je srce od veselja močnejše utripalo in z jasnim obrazom je zrl po peštrih množicah. A tudi kraljica je bila vesela, ko je videla, da je njen soprog vsaj za nekaj hipov pozabil na svojo bolezen.

Tretjega dne znamenite veselice, baš ko je sedel kralj s svojo soprogo in drugimi veljaki pri mizi, pa je prihitel kuneč na slavnostni prostor. Upchan, okrvavljen in prašen je prisopihal ter je izpregovoril s tresočim se glasom: "Gospod kralj in vsi drugi gospodje, kar vas je, usmilite se me! O takem hudobnem, zavratnem napadu še niste čuli, kakor se mi je pripetil danes! Davi, bilo je okoli šestih, sem šel mimo Zvitorepkinega gradu, ki se mu pravi Huda luknja. Nenadoma mi pride naproti lisica, oblečena kot spokornica. Nič hudega sluteti sem brezskrbno skakljal svojim potem; namenjen sem bil namreč k Vam, o moj kralj, da se odzovem milostnemu vabilu na veselico. Ko me je bila Zvitorepka ugledala, mi je hipoma prestrigla pot. Menil sem, da me hoče dostojno pozdraviti; toda razbojnica se je zaprašila name in me s težko šapo tako udarila za uho, da me je hipoma kri polila po licih. Toda, hvala Bogu, iztrgal sem se vendarle

in jo ulil po gozdu. Zvitorepka pa je renčala in rentčila za mano; zakaj jezilo jo je, da sem jo popihal. Vendar pa sem v tej praski izgubil eno uho in štiri nevarne rane sem dobil, ki me neznansko skeló. Le pogledjte sami, gospod kralj; ni dosti manjkalo in obležal bi bil mrtev. Usmilite se, gospod, nas siromakov! Ako takale predrzna razbojnica za plotom preži in mir kali, kdo si bo odšihdob še upal potovati?"

Jedva je bil kuneč s svojo tožbo pri kraju, že je prifrftal gavran Krokač in jel razljučen besedovati: "Častivredni kralj, milostljivi gospod! Žalostno novico Vam prinašam; groza me še davi v goltu, da jedva govorim. Srce mi od tuge kopota, taka nesreča me je zadela! Danes zarana sem se izpreletaval s svojo ljubo ženko Krokačo nad Mrtvaško grobljo; oprezaval sem, kje bi iztaknil kak košček zajtrka zase in za svojce. Ko sem tako krožil po zraku, sem zapazil, da leži na lazi iztegnjena lisica. Bila je kakor mrtva; oči so bile zaobrnjene na belo in iz goba ji je molel jezik. Prestrašen sem zagnal hud vrišč; toda trenila ni z očmi in nobenega uda ni zganila. "Jojmene, čisto mrtva je, ubožica!" sem vzdihnil. Njena smrt me je tako globoko užalostila, da sem glasno zajokal. Tudi gospa Krokača je večala in oba sva se žalostila, da nikoli takega. Jaz sem otipaval njeno glavo in trebuh, a Krokača je prisluškovala ob goltu, če bi bilo morebiti še čutiti sa. po. Ali lisica se je zdela mrtva in trda kakor klada. Obadva bi bila prisegla, da ni iskrice življenja v njej...

(Dalje sledi)

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844, Tel. 59-1356

tillos en Estiria fueron en aquel entonces confiscados o destruidos. Con extremo rigor y energía supo Přemysl afianzar su situación en el país. Ese afianzamiento era más que necesario pues a Přemysl se abrían múltiples perspectivas de hacerse rey de todos los Eslovenos.

En el invierno 1269—1270 Přemysl ocupa con su ejército casi todas las comarcas habitadas por eslovenos. Nuevamente está el pueblo esloveno unido bajo el cetro de un rey de un pueblo hermano — eslavo. En 1272 Přemysl ocupa hasta Furlanía y se hace proclamar ahí capitán general. Su lema era: paz general, orden jurídico y bienestar económico. Como era Přemysl

aquel quien trajo todo esto al país eran sus adictos, los que tenían su provecho de la paz, orden y bienestar económico. Iglesias y ciudades, burgueses y campesinos, artesanos están de lado del rey checo que los sabe defender de las rapiñas de la alta nobleza. Esta última en su mayoría queda adversa al rey checo que supo ser tan enérgico en eliminar las sanguijuelas del pueblo. El que se resistió tuvo que sentir la mano pesada del justo rey. Uno de ellos era el noble Sigfrido de Marenberk. Fué aprehendido en su castillo, trasladado a Bohemia, cortándole la cabeza en Praga en 1272.

(Continuará)

HOTEL IN RESTAVRACIJA "PACIFICO"

ANTON BOJANOVIČ

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8788.

Modern hotel, zračne sobe, izvrstna postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsa kovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021

Telef. 51-5184.

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

Av. FRANCISCO BEIRO 5327

Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

Villa Devoto

Krščanska socijalna načela

KDO JE KRIV BEDE

„Prepričani smo in vsi to priznavajo, da je treba najubožnejšemu stanu ljudi hitro in smotreno pomagati, ker večina teh ljudi živi v tako žalostnih in bednih razmerah, da niso človeka vredne.“ — S temi besedami papež Leon XIII. na eni strani poudarja dolžnost vseh, ki imajo še čut ljubezni do bližnjega, da je drugi strani pa spodbija že vnaprej ugovor, ki je tudi treba hitro in smotreno pomagati najbednejšim; na med dobromislečimi kristjani zelo razširjen, češ, da je že božja volja tako in da vsega zla itak ne bo mogoče nikdar spraviti s sveta.

V veliki meri je neuspeha pri rešitvi socialnega vprašanja krivo uprav znotraj prepričanje, da je vse pač tako ker tako mora biti, ker človek ne more venkaj iz teh žalostnih razmer. Vendar bi vsak, ki bi o vsem trpljenju in o vseh neprijetnostih tega življenja govoril, kot da je to božja volja, proti kateri ne moremo in ne smemo ničesar storiti, Bogu delal krivico. Bog pač dopušča nesrečo, trpljenje in bedo, kakor tudi vse krivice zemeljskega življenja. Največ nesreče in zla na svetu je človeštvo samo krivo. To velja o našem osebnem dušnem in telesnem trpljenju, velja pa tudi o sodobnih socialnih razmerah. Poglejmo si stvar nekoliko bolj od blizu.

Zunanji neenakosti med ljudmi je priležna notranja neenakost. Razlika občutja, domišljije, temperamenta, značaja, tvori gotovo del človeške narave, toda njihova vzgoja in razvoj je odvisna od človekove lastne pameti in volje. Razlika telesnih in duševnih nagnenj stoji sicer mnogokrat pod vplivom človeške narave, toda dejanja sama so svobodna. Res je, da prihaja sreča in nesreča človeka večkrat od podedovanih slabih lastnosti, značaja itd., toda nujno ni, ker ima človek poleg vseh teh lastnosti tudi razum in prosto voljo.

Večina bolezni in prezgodnje smrti so povečini sad človeških naprav in razvad. Povsem naravno je, da tisti, ki pametno živi, ki kroti svoje strasti in se varuje po možnosti vsega, kar bi mu utegnilo škodovati, tudi dalje živi in je tudi mnogo manj boleznim izpostavljen. Veliko število ljudi je nesrečnih radi bolezni. Toda če bi šli povsod stvari do dna, bi spoznali, da je velik odstotek med bolniki, ki so si bolezen nakopali povsem po lastni krivdi, bodisi radi pijančevanja ali kake druge podobne neukročene strasti.

Velika je razdrtija in nezadovoljnost v družinskem življenju. Toda v veliki meri je te nesreče kriv običajno eden ali drugi izmed zakonskih drugov, ali pa oba. Največje zlo je vojna. Toda je-li morda vojna po božji volji? Krščanski Bog je Bog ljubezni. „Ne ubijaj“ je še vedno božja zapoved. Človeštvo je vojne povzročilo, človeške strasti so jih netile in zopet jih človeštvo more odpraviti in preprečiti, če le hoče.

Krivični družabni red! Koliko se piše o njem, koliko čez njega zabavlja. Stori se pa proti njemu le malo in navadno najmanj od tistih, ki najbolj proti njemu kriče. Res je, da je uzakonjen. Toda zakoni so človeško delo. Kdor jih je napravil, jih enako lahko spremeni in odpravi. In kdo drugi je kriv, če zakoni ne ustrezajo duhu krščanske ljubezni, kakor ljudje, ki so jih postavili. Zanimarjali in prezirali so božjo postavbo ljubezni in pravice in so si sami spletli bič, ki jih tepe.

Brezposelnost in obubožanje! Da tu nekaj ni v redu spozna lahko vsak, če vidi, da so stroji vendar človeku delo olajšali, da lahko tkalni stroj v istem ča-

su proizvaja stokrat več kakor ročni tkalec. In tako je skoro povsod v sodobnem načinu proizvodnje. Če torej stroji in druge take iznajdbe in odkritja v istem času lahko petdeset do stokrat več olaga proizvajajo kakor prej, bi moralo na eni strani življenjskih potrebščin biti povsod v izobilju in zemlja bi morala nuditi mnogo več ljudem prostora, na drugi strani pa bi moral človek pri kratko trajajočem delu živeti življenje brez vseh materijelnih skrbi. V resnici pa je ravno nasprotno. Iznajdbe in stroji so pač človeku vzeli delo, istočasno so mu pa prinesli negotovost v eksistenci, brezposelnost, gospodarsko usuznjenje in materijelno obubožanje. In tega ni kriv Bog, ampak ljudje sami.

Res je torej, da vsega zla ne bo mogoče spraviti s sveta. Del zla spada k človeški naravi, ki je nepopolna in bo taka ostala. Katoličani to vemo in vemo tudi, da je to posledica izvirnega greha. Uprav vera nam daje moč, da moremo prenašati trpljenje, četudi je nezaslužno.

Res je tudi, da posameznik večkrat ni kriv svoje nesreče. Trdo in grenko je če mora trpeti za neumnost in hudobije svojih prednikov, za napake svojih vzgojiteljev. Toda napačno je Bogu, ki je vendar modrost in dobrota sama, naprtiti krivdo za greh ljudi in storjeno krivico in grehe opravičevati z božjim pripuščanjem in s tem braniti krivico proti pravici samoodločbe in svobodne volje.

Kjer je resna volja pomagati, tam je tudi pot. Običajni izgovor: Je že božja volja tako in da vsega zla itak ne bo mogoče spraviti s sveta, je izgovor tistih, ki nimajo srea za najbednejše in tistih, ki bi s tem plašcem radi prikrili svojo nedelavnost, komodnost, ali po domače bi lahko rekli, lenobo.

4. Pomanjkanje prejšnje zaščite dela.

„Ker je namreč preteklo stoletje uničilo vsa stara udruženja delavcev, in ni stopila na njihovo mesto nobena nova zaščita, ter so vse državne ustanove in zakoni izgubili vso prejšnjo versko podlago, zato se je polagoma tekom časa zgodilo, da so bili delavci brez pomoči in zaščite prepuščeni brezsrčnosti gospodarjev in neukročeni dobičkaželjnosti konkurentov.“ S temi besedami veliki papež utemeljuje svojo zahtevo, da treba nujno pomagati najbednejšim — delavcem. Stara udruženja, ki jih omenja kot zaščito delavstva v prejšnji dobi, so bili srednjeveški cehi. Srednji vek v tem oziru gotovo ni bil temni, ampak zlati vek, na katerega bi zlasti delavce današnjih dni lahko gledal kot na izgubljeni paradiz, in od katerega se lahko še danes mnogo uči.

Vsako mesto je tvorilo zase samostojno, v sebi zaključeno celoto. Prebivalce je smatralo za veliko družino, za katerih dobrobit skrbeti je čutilo dolžnost prav tako, kakor čuti hišni oče dolžnost skrbeti za svojce. Ta skrb se ni raztezala samo na duhovno, ampak tudi na telesno življenje. V ta namen je urejevala oblast v interesu skupne koristi, primerno razmeram vsakega mesta, vsa proizvodnja, razdelitev in uporabo dobrin, kakor tudi njihovo ceno in prodajo. Da bi vsakemu pri skrbela potrebno za hrano, obleko in stanovanje, so mesta skrbela, da je bilo v njih zastopana vsaka obrt in so, dokler te ni bilo, poklicala rokodelce iz tujih mest pod posebno ugodnimi pogoji. In da bi bil mestnim delavcem obstanek zagotovljen, so bili meščani dolžni naročati in kupovati le pri njih, ne pa pri zunanjih obrtnikih. Delavci so imeli tedaj v mestnem okolišu izključno pravico izvrševati obrt in prodajati, s tem so takorekoč dobili pravico do dela, vsak delavec pa je imel tudi oblastveno zavarovano pravo do pravičnega plačila. Delo naj bi bilo trajna posest in zvezano z gotovimi dohodki.

Pravica do dela je bila delavcem izrečno priznana kot pravica, dana jim od Boga in oblasti. Delo samo so snatrali kot službo splošnosti. In to službo je izročila občina raznim skupinam delavcev in obrtnikov, ki so bili med seboj združeni v samostojnih cehih. Kot član ceha je bil vsakdo enako dolžan delati in je imel tudi enako pravico do sadov dela. Vsak je moral delati osebno in tedaj ni bilo podjetnikov, ki bi samo leno živeli od dela drugih; v cehu so bili samo resnični delavci. Za bolnega mojstra je ceh oskrbel namestnika in le vdove so imele pravico izvrševati obrt s pomočjo delovodje. Izkoriščanje slabejših je bilo izključeno. Ne posameznik ampak ceh je skrbel za sirovine. Priskrbovali so jih ali za to določeni člani ceha ali pa je bila vsem enako dana prilika, da si jo je mogel vsak sam oskrbeti. In če je kak član kupil več skupaj, je bil dolžan del iste prepustiti po lastni ceni tovarišem.

Da so proizvođači imeli prilično vsi enako ceno, je ceh določil plačo pomočnika in sploh vse razmerje med pomočniki in mojstri. Nihče ni smel drugim prevzemati delavcev ali sprejeti koga v službo če je po krivici zapustil svojega mojstra, ali ga je le-ta po pravici odpustil. Tudi proizvajanje je bilo omejeno po načelu enakosti in pravičnosti. Vsak mojster je smel imeti le gotovo število vajencev in pomočnikov, ni jih smel izkoriščati prekomerno ali jih goniti na delo ponoči, ob nedeljah ali praznikih.

Enako urejena je bila tudi prodaja proizvodov. Cene proizvodov so bile natančno določene, enako način in čas prodaje. Posameznim je bilo prepovedano, da bi imeli več kot eno prodajalno in posamezni cehi so celo prepovedali, sprejeti delo od dolžnika kakega cehovskega člana, ali pa takemu dolžniku kaj dajati na upanje. Iz denarnega premoženja cehov so podpirali bolnike, vdove in sirote ter dajali predujme in na posodo potrebnim tovarišem.

Enako skrb kakor za delavce so imeli tudi za konsumente. Oblasti in cehi so šli pri tem drug drugemu na roko. Cehi so skrbeli za to, da so izvrševali in prodajali res dobro in trpežno blago in so v ta namen zahtevali od članov ne samo splošno strokovno izobrazbo, ampak so tudi natančno določili sirovino, ki se je smela uporabljati, in način obdelovanja. Pri nekaterih cehih je moral biti vsak izdelan proizvod preje pregledan in preizkušen, preden se je smel prodati. Posebno stroge so bile določbe glede cen in kakovosti živil. Stroga kazen je zadela vsakogar, ki bi se bil v tem ali onem oziru pregrešil zoper predpise svojega ceha.

Vsakemu nepristranskemu opazovalcu mora biti jasno, da je bilo na ta način onemogočeno vsako dobičkolovstvo, brezobzirna konkurenca in izkoriščanje delavstva. Zato je povsem razumljivo, da je gospodarski liberalizem, katerega glavni smoter je brezmejna dobičkaželjnost, kakor hitro je prišel do moči, v prvi vrsti padel po cehih in zahteval njihovo odpravo. "Vsi zakoni, ki silijo rokodelce, da so združeni v cehih, ali trgovce, da se vežejo v zadrugah, morajo pasti", piše Adam Smith. "Proč z vsem, kar omejuje gospodarsko svobodo, proč s cehi in trgovskimi zadrugami, proč z

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasco 431

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

vsemi stanovskimi zvezami," je klical znani Quesnay. S temi načelyi se je odprla pot, po kateri še dandanes padajo milijoni, pohojeni od srečnejših in zvitejših, je prišlo sovraštvo med ubožci in bogatini in se rodilo vse neizmerno socialno zlo naše dobe. Res je, ni možno iti nazaj v srednji vek, toda takrat veljavna načela zaščite delavstva in dela so kljub spremenjenim nameram veljavna še dandanes. (Dalje sledi.)

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31 - 5440

IZ PREKMURJA

Dragi brat in nevesta! V Srci Jezusovom Vaj mi najlepše pozdravljamo! in Vam vse najbolje želimo v vašem stani. V tem zgodovinsko pomembnem sveti, kak svetna zgodovina ne ga esše doživela, ka bi človek svoje življenje od dnes na jutri mogo spremeniti. Esše pre malim smo etak pisal in že pa etak. (Pismo je namreč pisano z ogerskim pravopisom, pa se vidi piscu, da se marsikdaj zmoti in zapiše pravilno, kot je pravi slovenski pravopis. Iz tega vidimo, da so Ogri prepovedali slovenski pravopis v Prekmurju). Pismo, ki je bilo pisano tu 1 aprila še na Jugoslavijo je prišlo 10 augusta.

6 aprila zjutraj je pisca zalotila vojska, ob 4 uri zjutraj, ko je ravno stražil mejo. Kar nenadno so zagrmeli kanoni od Radgone proti Mariboru, ob 6 uri so bili Nemci že v Soboti. "Mi, naši ljudje smo pa tu doma bili pri vojski. Ja sam bio dodeleni žandarom v Martjanec. 5 nas je bilo tam in že tisti den v večer sem domo prišo. A vnogo so pa trpeli tisti, ki so iz Srbije, Hrvaške i drugih dalnej krajov šli domov većinomoma peški. Vnogi so kumaj pol živi prišli od glada. Dosta jezer pa je odgnano v Nemčijo in samo zdaj začnejo domov puščati. Naš Imre je 13 marca odrukivao k aeroplanom v Zagreb. Esše je pisao, da so ga Nemci ujeli in ga čakamo vsak čas domov.

Nadalje sporoča, da je bila žitna letina slaba, da pa je bilo drugih pridelkov več in ni glada, pač pa je velika stiska za obleko in vse drugo, kar se kupi.

Na nemško so šli to leto malo na sezonsko delo in tisti ki so šli, so slabo zaslužili. Bolje se pohvalijo oni, ki so šli na Oggersko.

Pismo konča z bolečo skrbjo in toplo ljubeznijo do domovine ki je bila, pa je več ni...

Pa vemo, da bo kmalu spet vstala!

Obrnite se v vseh pravnih zadevah na našega prijatelja
spretnega advokata

Víctor E. Clement

ABOGADO

Estudio: SAN MARTIN 233, IV.

Horario: 10—12, 15—17.

Telef. 33-6435; 63-3253

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036